

(wypisów NIE robiono)

mat. przekazała
K. Wojtowicz

+ Ad. Kraso

VM

KRYSIAK Ludwika

2 d. Uzar

ps. "Myszka", "Lusia"

(1912 - 1944)

AK
KO
|| Adres

3035 | WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — KRYSIAK Ludwika...
zd. Uzen

3035/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa -

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora -

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. -

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) -

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. -

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie

Ksewa, pasta pkt II

I 12 Dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

- Zaświadczenie weryfikacyjne, Londyn 1940 r., kopia, k. l. s. 1

I/2f1

Londyn, 10. stycznia 1970r.

4796/70

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE.

Łączniczka Ludwika KRYSIAKOWA:
Pseudonim: "Myszka"
Przydział: Kom. Więzienna Delegatury Rządu RP. na Kraj.

Za wyróżniające się męstwo i poświęcenie w służbie bojowej na terenie więzienia "Pawiak" w Warszawie, odznaczona została przez Dowódcę Armii Krajowej w dniu 3. maja 1944r. na wniosek Delegata Rządu RP. na Kraj:

Orderem Wojennym "VIRTUTI MILITARI" Kl. V-ej. 13562.

Za zgodność

P. Kraczkiewicz.

Podstawa:

wykaz "Pawiaka" s. 120. por. Jan. Bura w 1964 r.
30. V. 64. -

Przystąpiło SPP Londyn do E2 17 V 2000

1. dz. 141/2000

II Materiały uzupełniające relację

- Biogram oprac. przez E. Zawacką i O. Kramp, 2005 r., wydruk, k. 3 s. 1-3 + uwagi prof. T. Friedel 1 k. s. 1 (drugi egz. k. 3 s. 1-3).
- Biogram przystany przez J. Gierczyńską, 2005 r., wydruk, k. 4 s. 1-4
- Biogram przystany przez M. Sulej i W. Miszel, wydruk, (k. 2 s. 1-2)
- Biogram przystany przez K. Wojtowicz od I. Gosińskiego, IPN - Kraków, 2002 r., kopia, k. 2 s. 1-2 (Leg. + notka nt. Krzyża Wirtuti Militari)
- Wypis z kartoteki personalnej nr 23004 Muzeum Historycznego m. Krakowa, Oddziału „Ulica Pomorska” (+ notka nt. Krzyża Wirtuti Militari), wydruk, k. 1 s. 1-2.
- Biogram z urodzinnictwa pt. Miński Poczet Kawalerów Wirtuti Militari, kopia, k. 1 s. 1-2

Biogramem Agnes. przez E.Z. do II tomu 30.05
podmiem UM kolekt" z uwagami prof. T. Fiedel

II/1

KRYSIAKOWA Ludwika Agnieszka z d. UZAR (1912-1944), harcerka, przed wojną strażniczka więzienna, od jesieni 1939 jako „Myszka”, „Lusia” w konspiracji więziennej na Pawiaku, łączniczka „998”/W Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału Informacyjno-Wywiadowczego KG ZWZ-AK, od grudnia 1942 także łączniczka komórki więziennej DRz

Ludwika Uzar urodziła się 12 XII 1912 w Padwi Narodowej k. Mielca jako córka rolników, Macieja i Rozalii z d. Pazdro. [W wieku siedmiu lat została ona i jej pięciu starszych braci osieroconych przez matkę i odtąd byli wychowywani przez ojca] (który zmarł w 1936). Ukończyła szkołę powszechną w Padwi, kontynuowała naukę z dobrymi wynikami w Miejskim Staroklasycznym Gimnazjum w Ropczycach, gdzie uczestniczyła aktywnie w życiu społecznym szkoły należąc do Sodalicji Mariańskiej, harcerstwa oraz do Sekcji Literackiej. Tamże w 1933 w Żeńskim Seminarium Nauczycielskim uzyskała maturę z wyróżnieniem. Przez rok bezskutecznie poszukiwała pracy nauczycielskiej, mieszkając nadal w domu rodzinnym i pomagając ojcu w prowadzeniu gospodarstwa. W 1934 została zatrudniona w więzieniu karnym w Łęczycy w dziale penitencjarno-wychowawczym. Tuż przed wybuchem wojny, z powodu ewakuacji łęczyckiego więzienia, przeniesiono ją do Warszawy na Pawiak jako strażniczkę części kobiecej tzw. Serbii.

We wrześniu 1939 brała udział w obronie Warszawy. W październiku tr. wyszła za mąż za Stanisława Krysiaka, strażnika więziennego z Łęczycy, który już zaangażowany w działalności konspiracyjnej i zagrożony aresztowaniem, w kilka miesięcy po ślubie musiał wyjechać z Polski. W czasie okupacji nadal pracowała na Pawiaku, gdzie Niemcy, pozostawiając personel polski na stanowiskach pomocniczych, zorganizowali ciężkie więzienie. Już od grudnia 1939 Ludwika włączyła się w pracę konspiracyjną na Pawiaku. Jako „Lusia” i „Myszka” pełniła funkcję łączniczki także w później zorganizowanych komórkach więziennych Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału II KG ZWZ-AK. We współpracy z W. Bieńkowską (VM) wnosila z Pawiaka raporty o sytuacji w więzieniu i grypsy więźniów, a na Pawiak dostarczała paczki, listy i leki dla więźniów. Według W. Bartoszewskiego była pierwszym i głównym łącznikiem więzienia, podejmowała najbardziej ryzykowne zadania. Od końca 1941 lub z początkiem 1942 (po uzyskaniu przez Zofię Kossak zgody od władz kościelnych na przenoszenie Komunii Świętej na Pawiak przez osoby cywilne) przenosiła także komunikanty ukryte w korporale, medalionie lub pudernicze (obecnie znajdują się one w skarbcu jasnogórskiego klasztoru), przekazywała je potem uwięzionym na Pawiaku księżom, mogącym je udzielać. Po śmierci w sierpniu 1942 jedyne

15.11.45
vm

Współdziałając
1

przedmioty
te

2-letniego synka Janusza całkowicie poświęciła się pracy konspiracyjnej. Od grudnia 1942 był także łączniczką komórki więziennej Delegatury Rządu. Były więzień o inicjałach W. W. B. w „Słowniku Powszechnym” tak o niej pisze: *Z natury nieśmiała i trwożliwa mijiała „Myszka” warty SS i żandarmerii obładowana nie tylko grypsami, ale paką bibuły konspiracyjnej i torbą zakazanych „drobiazgów” w rodzaju zastrzyków Weigla (przeciw tyfusowi plamistemu), piłek do wycinania krat, lakierów do zamalowywania śladów etc. W każdy piątek tygodnia niosła na piersiach korporał z Komunią Świętą dla wielu dziesiątków więźniów. Codziennie, niezależnie od pory dnia i nocy spełniała „nadprogramowo” wyznaczoną innym rolę przekazywania ostrzeżeń do zagrożonych domów.”* Została zwolniona z pracy 31 VII 1944, kiedy to Niemcy zlikwidowali Pawiak.

Zginęła w czasie Powstania Warszawskiego podczas bombardowania niemieckiego 20 IX 1944, w gruzach domu przy Placu Kazimierza Wielkiego. Ekshumowana, została pochowana na wniosek Delegata Rządu na Cmentarzu Powązkowskim (aleja 211, rząd 5, grób 4 od końca).

Ppor. Ludwika Krysiak Rozkazem Dowódcy AK Nr 512 z 2 X 1944 została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari z nr. Krzyża 13602. Nadanie to zostało ogłoszone w Zarządzeniu Naczelnego Wodza gen. dywizji W. Andersa dnia 11 X 1948. Została także odznaczona KW i Br. KZzM.

W styczniu 1980, staraniem ks. Prałata Jana Kica, w jej rodzinnej wsi w Padwi Narodowej została odsłonięta w kościele tablica poświęcona Ludwice Uzar-Krysiakowej „bohaterce Eucharystii na Pawiaku”. Według relacji bratowej Antoniny Uzar, najstarszy brat Ludwiki Michał wyjechał do USA, tam założył rodzinę, miał 2 synów, umarł mając 75 lat. Stanisław zmarł najprawdopodobniej na zapalenie płuc w wieku 18 lat. Józef, członek AKV zginął z rąk Niemców. Kazimierz ożenił się i mieszkał w Gorlicach, miał 2 synów i córkę, umarł mając lat 70. Piąty brat Jan, w 1944 został postrzelony przez przejeżdżający patrol niemiecki i wywieziony do Cyranki koło Mielca, gdzie został stracony.

AAN, sygn. 202/II, t. 19, k. 53; AKHK, ko. Krysiakowa L.; APAK, T. 3050/WSK; Biogr. Baza Komp. Kraków, k. pers. Nr 23007; DWUdsKiOR, Spis VM Londyn, s. 85, Kolekcja londyńska (korespondencja w sprawie odznaczeń i nominacji Krysiakowej L.); IPN, Oddział Kraków, akta Uzar-Krysiakowej L.; Muzeum Więzienia Pawiak, kartoteka; SPP, TP 1, Krysiakowa L.;

Bartoszewski, *Warszawski pierścień...*, s. 169, 333, 339; *Bohaterka eucharystii na Pawiaku*, opr. Ks. J. Kic, Warszawa 1989; *By nie odeszły...*, s. 142-153; Czuperska, *Cztery lata ...*, s. 47, 54, 69, 101, 105, 175, 252, 272, 304; Domańska, *Pawiak ...*, s. 95, 103, 111, 150, 251; także, *Pawiak był etapem*,

Warszawa 1987, s. 95, 103, 111, 150, 251, 479, 481; także, *A droga ich wiodła przez Pawiak*, Warszawa 1981, s. 146; Garliński J., *Niezapomniane lata. Dzieje Wywiadu Więziennego i Wydziału Bezpieczeństwa Komendy Głównej Armii Krajowej*, Londyn 1987, s. 27, 32, 62, 86, 107, 133; Kann M., *Niebo nieznane*, Warszawa 1965, s. 96; Kossak Z., *W Polsce Podziemnej. Wybrane pisma dotyczące lat 1939-1944*, wybór i oprac. S. Jończyk, M. Pałaszewska, Warszawa 1999, s. 170, 385; Krężel J., *Uzar-Krysiakowa Ludwika (1912-1944) – podporucznik AK*, w: *Mielecki Poczest Kawalerów Virtuti Militari*, s. 85-86; Leski, *Życie...*, s. 260, 267, 275, 277, 295, 509; Mazur, *BIP*, s. 147; *Sł. Uczestniczek ...*, s. 220; Strzembosz, *Odbijanie...*, s. 44, 50; *Sylwetki kobiet-żołnierzy*, Toruń 2003, t. 1, s. 47; Szemińska A., *Kobiety Pawiaka*, *Życie Warszawy*, 19 IV 1978; Szwedo B., *Uzar Krysiakowa Ludwika „Myszka” (1912-1944) – podporucznik AK*, w: *Małopolski Sł. Biogr ...*, cz. 5, s. 127-128; W.W.B., *Wspomnienie o Ludwice z Uzarów Krysiakowej „Mysze”*, *Słowo Powszechne* 1948, nr 137; Wanat L., *Apel więźniów Pawiaka*, Warszawa 1969, s. 232; tenże, *Kartki z Pawiaka*, Warszawa 1978, s. 20-22; tenże, *Za murami Pawiaka*, Warszawa 1985, s. 19, 274, 282; Wesołowski, *Order VM...*, s. 575, 737; *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, Warszawa 1978, s. 67, 85, 153, 165, 389, 406; *Zawołać...*, t. 1, s. 273; Zbyszewska Z., *Ministerstwo polskiej biedy*, Warszawa 1983, s. 172, 249, 256, 261-262

KRZEWSKA Maria zob. STODOLSKA Maria

KRZYSIK Zofia zob. ORLICZ Zofia

*) ① Kiedy miała 7 lat, ona i jej pięciu starszych ^{II/h}
braci zostali skierowani przez matkę i odcyła
samotnie ^{dziwci} wyjechać do ojca

Uwagi

prof. T. Friedel do
biogramu L. Kmyśk

zdj wydruk 26 V 05 (got) II/5

KRYSIAKOWA Ludwika Agnieszka z d. UZAR (1912-1944), ps. „Myszka”, „Lusia”,
harcerka, strażniczka więzienna, od jesieni 1939 w konspiracji więziennej na Pawiaku,
łączniczka Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału Informacyjno-
Wywiadowczego KG ZWZ-AK, od grudnia 1942 także DRz.

Ludwika Uzar urodziła się 12 XII 1912 w Padwi Narodowej k. Mielca jako córka rolników, Macieja i Rozalii z d. Pazdro. W wieku siedmiu lat została ona i jej pięciu starszych braci osieroconych przez matkę i odtąd byli wychowywani przez ojca (który zmarł w 1936). Ukończyła szkołę powszechną w Padwi, kontynuowała naukę z dobrymi wynikami w Miejskim Staroklasycznym Gimnazjum w Ropczycach, gdzie uczestniczyła aktywnie w życiu społecznym szkoły należąc do Sodalicii Mariańskiej, harcerstwa oraz do Sekcji Literackiej. Tamże w 1933 w Żeńskim Seminarium Nauczycielskim uzyskała maturę z wyróżnieniem. Przez rok bezskutecznie poszukiwała pracy nauczycielskiej, mieszkając nadal w domu rodzinnym i pomagając ojcu w prowadzeniu gospodarstwa. W 1934 została zatrudniona w więzieniu karnym w Łęczycy w dziale penitencjarno-wychowawczym. Tuż przed wybuchem wojny, z powodu ewakuacji łęczyckiego więzienia, przeniesiono ją do Warszawy na Pawiak jako strażniczkę części kobiecej tzw. Serbii.

We wrześniu 1939 brała udział w obronie Warszawy. W październiku tr. wyszła za mąż za Stanisława Krysiaka, strażnika więziennego z Łęczycy, który już zaangażowany w działalności konspiracyjnej i zagrożony aresztowaniem, w kilka miesięcy po ślubie musiał wyjechać z Polski. W czasie okupacji nadal pracowała na Pawiaku, gdzie Niemcy, pozostawiając personel polski na stanowiskach pomocniczych, zorganizowali ciężkie więzienie. Już od grudnia 1939 Ludwika włączyła się w pracę konspiracyjną na Pawiaku. Jako „Lusia” i „Myszka” pełniła funkcję łączniczki także w później zorganizowanych komórkach więziennych Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału II KG ZWZ-AK. We współpracy z W. Bieńkowską (VM) wyносиła z Pawiaka raporty o sytuacji w więzieniu i grypsy więźniów, a na Pawiak dostarczała paczki, listy i leki dla więźniów. Według W. Bartoszewskiego była pierwszym i głównym łącznikiem więzienia, podejmowała najbardziej ryzykowne zadania. Od końca 1941 lub z początkiem 1942 (po uzyskaniu przez Zofię Kossak zgody od władz kościelnych na przenoszenie Komunii Świętej na Pawiak przez osoby cywilne) przenosiła także komunikanty ukryte w korporale, medalionie lub pudernicze (obecnie znajdują się one w skarbcu jasnogórskiego klasztoru), przekazywała je potem uwięzionym na Pawiaku księżom, mogącym je udzielać. Po śmierci w sierpniu 1942 jedyne go 2-letniego synka Janusza całkowicie poświęciła się pracy konspiracyjnej. Od grudnia 1942

był także łączniczką komórki więziennej Delegatury Rządu. Były więzień o inicjałach W. W. B. w „Słownie Powszechnym” tak o niej pisze: *Z natury nieśmiała i trwożliwa mijąca „Myszka” warty SS i żandarmerii obławowana nie tylko grypsami, ale paką bibuły konspiracyjnej i torbą zakazanych „drobiazgów” w rodzaju zastrzyków Weigla (przeciw tyfusowi plamistemu), piłek do wycinania krat, lakierów do zamalowywania śladów etc. W każdy piątek tygodnia niosła na piersiach korporał z Komunią Świętą dla wielu dziesiątków więźniów. Codziennie, niezależnie od pory dnia i nocy spełniała „nadprogramowo” wyznaczoną inną rolę przekazywania ostrzeżeń do zagrożonych domów.”* Została zwolniona z pracy 31 VII 1944, kiedy to Niemcy zlikwidowali Pawiak.

Zginęła w czasie Powstania Warszawskiego podczas bombardowania niemieckiego 20 IX 1944, w gruzach domu przy Placu Kazimierza Wielkiego. Ekshumowana, została pochowana na wniosek Delegata Rządu na Cmentarzu Powązkowskim (aleja 211, rząd 5, grób 4 od końca).

Ppor. Ludwika Krysiak Rozkazem Dowódcy AK Nr 512 z 2 X 1944 została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari z nr. Krzyża 13602. Nadanie to zostało ogłoszone w Zarządzeniu Naczelnego Wodza gen. dywizji W. Andersa dnia 11 X 1948. Została także odznaczona KW i Br. KZzM.

W styczniu 1980, staraniem ks. Prałata Jana Kica, w jej rodzinnej wsi w Padwi Narodowej została odsłonięta w kościele tablica poświęcona Ludwice Uzar-Krysiakowej „bohaterce Eucharystii na Pawiaku”. Według relacji bratowej Antoniny Uzar, najstarszy brat Ludwiki Michał wyjechał do USA, tam założył rodzinę, miał 2 synów, zmarł mając 75 lat. Stanisław zmarł najprawdopodobniej na zapalenie płuc w wieku 18 lat. Józef, członek AK zginął z rąk Niemców. Kazimierz ożenił się i mieszkał w Gorlicach, miał 2 synów i córkę, zmarł mając lat 70. Piąty brat Jan, w 1944 został postrzelony przez przejeżdżający patrol niemiecki i wywieziony do Cyranki koło Mielca, gdzie został stracony.

źródła do Krysiak

AAN, sygn. 202/II, t. 19, k. 53; AKHK, ko. Krysiakowa L.; APAK, T. 3050/WSK; Biogr. Baza Komp. Kraków, k. pers. Nr 23007; DWUdsKiOR, Spis VM Londyn, s. 85, Kolekcja londyńska (korespondencja w sprawie odznaczeń i nominacji Krysiakowej L.); IPN, Oddział Kraków, akta Uzar-Krysiakowej L.; Muzeum Więzienia Pawiak, kartoteka; SPP, TP 1, Krysiakowa L.;

Bartoszewski, *Warszawski pierścień...*, s. 169, 333, 339; *Bohaterka eucharystii na Pawiaku*, opr. Ks. J. Kic, Warszawa 1989; *By nie odeszły...*, s. 142-153; Czuperska, *Cztery lata ...*, s. 47, 54, 69, 101, 105, 175, 252, 272, 304; Domańska, *Pawiak ...*, s. 95, 103, 111, 150, 251; *taże, Pawiak był etapem*, Warszawa 1987, s. 95, 103, 111, 150, 251, 479, 481; *taże, A droga ich wiodła przez Pawiak*, Warszawa 1981, s. 146; Garliński J., *Niezapomniane lata. Dzieje Wywiadu Więziennego i Wydziału Bezpieczeństwa Komendy Głównej Armii Krajowej*, Londyn 1987, s. 27, 32, 62, 86, 107, 133; Kann M., *Niebo nieznane*, Warszawa 1965, s. 96; Kossak Z., *W Polsce Podziemnej. Wybrane pisma dotyczące lat 1939-1944*, wybór i oprac. S. Jończyk, M. Pałaszewska, Warszawa 1999, s. 170, 385; Krężel J., *Uzar-Krysiakowa Ludwika (1912-1944) – podporucznik AK*, w: *Mielecki Poczest Kawalerów Virtuti Militari*, s. 85-86; Leski, *Życie...*, s. 260, 267, 275, 277, 295, 509; Mazur, *BIP*, s. 147; *Sł. Uczestniczek ...*, s. 220; Strzembosz, *Odbijanie...*, s. 44, 50; *Sylwetki kobiet-żołnierzy*, Toruń 2003, t. 1, s. 47; Szemińska A., *Kobiety Pawiaka*, *Życie Warszawy*, 19 IV 1978; Szwedo B., *Uzar Krysiakowa Ludwika „Myszka” (1912-1944) – podporucznik AK*, w: *Małopolski Sł. Biogr ...*, cz. 5, s. 127-128; W.W.B., *Wspomnienie o Ludwice z Uzarów Krysiakowej „Myszce”*, *Słowo Powszechne* 1948, nr 137; Wanat L., *Apel więźniów Pawiaka*, Warszawa 1969, s. 232; *tenże, Kartki z Pawiaka*, Warszawa 1978, s. 20-22; *tenże, Za murami Pawiaka*, Warszawa 1985, s. 19, 274, 282; Wesołowski, *Order VM...*, s. 575, 737; *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, Warszawa 1978, s. 67, 85, 153, 165, 389, 406; *Zawołać...*, t. 1, s. 273; Zbyszewska Z., *Ministerstwo polskiej biedy*, Warszawa 1983, s. 172, 249, 256, 261-262

Oprac. E2: D.Kw.

II egz.

Przysłane e-mailem 12 Muzeum Więzienie Pawiak
Joanna Giertyńska 23.05 II/8

KRYSIAKOWA Ludwika z d. UZAR (1912-1944), ps. „Myszka”, „Lusia”, harcerka, z zawodu nauczycielka, strażniczka polska w więzieniu na Pawiaku, od 1939 r. łączniczka komórki więziennej ZWZ-AK, a od 1942 r. DR, zginęła w powstaniu warszawskim.

Urodziła się 12 grudnia 1912 r. we wsi Padew Narodowa koło Mielca w diecezji tarnowskiej jako szóste i najmłodsze dziecko Macieja i Rozalii z Pazdrów. Była jedyną córką Uzarów spośród ich pięciu synów: Józefa, Kazimierza, Michała, Stanisława i Jana. Rodzice Ludwiki uchodzili za bardzo dobrych i religijnych ludzi, wychowujących swe dzieci w duchu patriotyczno-religijnym. Kiedy matka Ludwiki poważnie zachorowała, córka z całym oddaniem troszczyła się o nią. Zmarła 15 października 1929 r. Wówczas cały ciężar wychowania licznego potomstwa spadł na ojca, który zmarł 22 marca 1936 r.

W latach 1919 -1928 Ludwika uczęszczała do szkoły powszechnej w Padwi, a następnie wstąpiła do Żeńskiego Seminarium Nauczycielskiego w Ropczycach (1928-1933). Według relacji koleżanek z lat szkolnych Ludwika Uzar była tam jedną z najlepszych uczennic, chętnie pomagała słabszym w nauce. Często dzieliła się z biednymi dziećmi drugim śniadaniem. Była bardzo pobożna, codziennie po zajęciach szkolnych wstępowała do kościoła i modliła się. Należała do Sodalicji Mariańskiej. Jednocześnie jako drużynowa prowadziła szkolną drużynę harcerską, a swoich podopiecznych starała się wychowywać zgodnie z ideami harcerskimi. Bardzo aktywnie działała w szkolnym kółku historycznym. W czasie wakacji po powrocie do domu rodzinnego w Padwi aktywnie uczestniczyła w przygotowywaniu sztuk teatralnych w Domu Ludowym. Wśród koleżanek ze szkoły cieszyła się dużym autorytetem. W dowód zaufania została wybrana na Przewodniczącą Samorządu Szkolnego. Jako wzorowa uczennica zdała z wyróżnieniem egzamin maturalny w 1933 r.

Po ukończeniu Żeńskiego Seminarium Nauczycielskiego Ludwika Uzar przez ponad rok nie mogła znaleźć pracy. Chętnie pomagała w prowadzeniu gospodarstwa ojcu i bratu Józefowi. W latach 1934-1939 pracowała w Zakładach Karnych w Łęczycy. Tam poznała przyszłego męża Stanisława Krysiaka, który pracował w Łęczycy jako strażnik. Z powodu ewakuacji więzienia w Łęczycy w 1939 r. wraz z narzeczoną została przeniesiona na Pawiak. W październiku 1939 r. Ludwika Uzar i Stanisław Krysiak zawarli związek małżeński w kaplicy więziennej na Serbii. Młodej parze ślubu udzielił ksiądz Leon Pawlina – kapelan więzienny, a świadkiem była podkomisarz Jadwiga Wirszyłło. Szczęście rodzinne nie trwało jednak długo. Wkrótce Stanisław Krysiak musiał uciekać za granicę, gdyż Niemcy podejrzewali go o współudział w przygotowywaniu ucieczki Stefana Starzyńskiego. Po wyjeździe męża Ludwika Uzar nadal używała swojego panieńskiego nazwiska ze względów

bezpieczeństwa swego i męża. Stanisław Krysiak opuszczając Warszawę nie wiedział, że wkrótce zostanie ojcem. Nigdy nie było mu dane poznać syna i ujrzeć żonę.

Po kapitulacji Warszawy już 2 października 1939 r. w więzieniu na Pawiaku osadzono pierwszych zakładników. Niemcy przejmując Pawiak, zastali polską straż więzienną pełniącą swoje obowiązki. Wydali wówczas zarządzenie zabraniające opuszczania miejsca pracy.

Już od pierwszych dni okupacji duża część polskich strażników więziennych aktywnie włączyła się w działalność konspiracyjną mającą na celu niesienie pomocy więźniom. Strażnicy ryzykując życiem własnym i swoich najbliższych przynosili grypsy od rodzin lub organizacji podziemnych, z którymi więźniowie współpracowali, które podtrzymywały na duchu. Grypsy bardzo często zawierały informacje i wskazówki, jak należy zeznawać. Miało to duże znaczenie szczególnie wtedy, gdy w jednej sprawie aresztowano większą liczbę osób. Ponadto dostarczali żywność, ubrania i leki.

Pawiacka wewnętrzna siatka konspiracyjna związana była ściśle z organizacjami konspiracyjnymi na wolności. Do pracy konspiracyjnej na Pawiaku Ludwika Uzar włączyła się już w 1939 r. jako członek komórki więziennej ZWZ (później AK), a od 1942 r. również w DR. Aktywnie organizowała pomoc nie tylko przynosząc grypsy i prasę konspiracyjną, ale także zdobywała dodatkową żywność i papierosy. Należy podkreślić, że pomoc nosła zupełnie bezinteresownie, a nawet oddawała swój przydział żywności przysługujący jej na Pawiaku. Dzięki wzorowej postawie cieszyła się ogromną sympatią wśród współpracowników i więźniów. Świadczą o tym liczne relacje zebrane i opublikowane m.in. przez S. Płoskiego, R. Domańską i księdza J. Kica.

Ludwika Uzar i Stanisław Krysiak mieszkali w domu administracyjnym, który mieścił się obok Serbii. Ludwika będąc w ciąży przez cały czas pracowała jako strażniczka na Pawiaku, często pełniąc nocne dyżury. W 1940 r. urodziła synka Januszka. Pod koniec 1940 r. wraz z synkiem przeniosła się do mieszkania siostry męża Marii Sokołowskiej, które mieściło się na placu Kazimierza pod numerem 5. Według relacji Ludwika nieraz przynosiła synka na Pawiak nie mając go z kim zostawić. Czasami korzystała z porad lekarskich dr Anny Czuperskiej. W czasie pełnienia służby dziecko jej pozostawało w celi więziennej matek z dziećmi pod ich troskliwą opieką. Januszek zmarł 25 sierpnia 1942 r. w dzień imienin Ludwika. Po śmierci jedyne dziecko bez reszty poświęciła się pracy konspiracyjnej.

Działalność wewnętrznej siatki konspiracyjnej opierała się na poszczególnych więźniach funkcyjnych, którzy mieli kontakt z funkcjonariuszami straży. Informacje przekazywano ustnie lub w postaci grypsów. Prawie codziennie sporządzano raporty imienne

o nowo aresztowanych, torturowanych, wywożonych do obozów lub straconych w egzekucjach.

Ze względu na wciąż pogarszające się warunki życia więźniów i coraz większą liczbę rozstrzeliwanych, kierownik komórki więziennej DR – Witold Bieńkowski wraz z pisarką – Zofią Kossak zwrócili się do ks. biskupa Kazimierza Bukraby o udzielenie zezwolenia na przenoszenie komunii św. in articulo mortis przez osoby świeckie. Łączniczką, która mogła przynosić komunikanty na Pawiak była Ludwika Uzar. Sanctissimum otrzymywała w każdy piątek za pośrednictwem W. Bieńkowskiego lub innych zaufanych osób w kościele św. Krzyża, św. Karola Boromeusza lub Pallotynów i przynosiła na oddział kobiecy. Tutaj wręczała je Wandzie Wilczańskiej – kierownicze komórki więziennej DR, intendentce w szpitalu na Serbii.

Komunikanty przenoszono początkowo w korporale, owijano w cieniutką bibułkę. Kilka razy używano do tego celu emaliowanej puderniczki, zakupionej specjalnie przez Z. Kossak. Do izolatek docierały w srebrnym medalionie Marii Kann. Dostarczanie komunikantów na Pawiak miało ogromne znaczenie dla więźniów, jednak wymagało ze strony „Myszki” wielkiej odwagi i poświęcenia.

Pod koniec czerwca 1944 r. w czasie nieobecności Ludwiki w mieszkaniu została aresztowana i osadzona na Pawiaku siostra jej męża, z którą wspólnie mieszkała. Szwagierka została zwolniona dwa dni przed wybuchem powstania. Ludwika Uzar wraz z Marią Sokołowską zginęły 20 września 1944 r. w czasie powstania warszawskiego w hali targowej na pl. Kazimierza, chcąc schronić się przed nalotem.

Ludwika Uzar została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari kl. V nr 13603.

Ludwika Uzar, jej synek Januszek i szwagierka Maria Sokołowska spoczywają na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie (aleja 211, rząd 5, grób 4 od końca).

20 stycznia w kościele parafialnym w Padwi odsłonięto pamiątkową tablicę, na której widnieje napis: „Ludwice z Uzarów-Krysiakowej 1912-1944, rodem z Padwi – bohaterskiej łączniczce p.por. Armii Krajowej ps. Myszka – odznaczonej krzyżem Virtuti Militari – ofiarnej opiekunce więźniów Pawiaka w Warszawie niosącej z narażeniem życia pociechę religijną, a zwłaszcza Komunię św. – w 35 rocznicę śmierci – Rodacy”.

Według relacji bratowej Antoniny Uzar, najstarszy brat Ludwiki Michał wyjechał do USA, tam założył rodzinę, miał 2 synów. Umarł mając 75 lat. Stanisław zmarł najprawdopodobniej na zapalenie płuc w wieku 18 lat. Józef członek AK zginął z rąk Niemców. Czwarty brat Kazimierz ożenił się i mieszkał w Gorlicach, miał 2 synów i córkę.

Umarł mając lat 70. Piąty brat Jan ożenił się w Padwi. W 1944 r. został postrzelony przez przejeżdżający patrol niemiecki i wywieziony do Cyranki koło Mielca, gdzie został stracony.

AAN, sygn. 202/II, t. 19, k. 53; Muzeum Więzienia Pawiak, kartoteka;
 Bartoszewski W., *Kobiety w konspiracyjnej pomocy społecznej w okresie okupacji hitlerowskiej (zarys problemu)*, w: *By nie odeszły w mrok zapomnienia. Udział kobiet polskich w II wojnie światowej*, red. Z. Połubiec, Warszawa 1976, s. 142-153; tenże, *Warszawski pierścień śmierci*, Warszawa 1970, s. 22; Biegańska H.A., *Moja praca w kolumnie sanitarnej i więziennej komórce konspiracyjnej*, w: *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, red. S. Płoski, Warszawa 1964, s. 87-101; *Bohaterka eucharystii na Pawiaku*, opr. Ks. J. Kic, Warszawa 1989; Czuperska-Śliwicka A., *Cztery lata ostrego dyżuru*, Warszawa 1989, s. 95, 156, 225; Domańska R., *A droga ich wiodła przez Pawiak*, Warszawa 1981, s. 146; taże, *Pawiak – kaźń i heroizm*, Warszawa 1988, s. 362-263; taże, *Pawiak więzienie gestapo. Kronika 1939-1944*, Warszawa 1978, s. 477; Drewnowski T., *Więzienie rodzinne*, w: *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, red. S. Płoski, Warszawa 1964, s. 151-162; Dunin-Wąsowiczowa J., *Ostatnie miesiące na Serbii*, w: *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, red. S. Płoski, Warszawa 1964, s. 384-402; Garliński J., *Niezapomniane lata. Dzieje Wywiadu Więziennego i Wydziału Bezpieczeństwa Komendy Głównej Armii Krajowej*, Londyn 1987, s. 27, 32, 62, 86, 107, 133; Hulewicz-Feill A., *Zaczęło się jak w powieści*, w: *Pawiak był etapem. Wspomnienia z lat 1939-1944*, oprac. R. Domańska, Warszawa 1987, s. 108-114; Janiszewska M., *Losy ostatnich więźniarek Pawiaka*, w: *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, red. S. Płoski, Warszawa 1964, s. 411-419; Kann M., *Niebo nieznane*, Warszawa 1965, s. 96; Kopijowska J., *Pawiak – nasz dom*, w: *Pawiak był etapem. Wspomnienia z lat 1939-1944*, oprac. R. Domańska, Warszawa 1987, s. 131-157; Kossak Z., *W Polsce Podziemnej. Wybrane pisma dotyczące lat 1939-1944*, wybór i oprac. S. Jończyk, M. Pałaszewska, Warszawa 1999, s. 170, 385; Leski K., *Życie niewłaściwie urozmaicone*, Warszawa 1994, s. 221, 232; *Słownik uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945. Poległe i zmarłe w okresie okupacji niemieckiej*, Warszawa 1988, s. 220; Tomaszewski Z., *Na Szucha i za murami Pawiaka*, w: *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, red. S. Płoski, Warszawa 1964, s. 67-87; Wagnerowa-Kamińska K., *Jak ja was tutaj zostawię*, w: *Pawiak był etapem. Wspomnienia z lat 1939-1944*, oprac. R. Domańska, Warszawa 1987, s. 93-107; Wanat L., *Kartki z Pawiaka*, Warszawa 1978, s. 20-22; tenże, *Za murami Pawiaka*, Warszawa 1972, s. 346; Wiśniewska-Sokołowska B., *W więzieniu mokotowskim i na Pawiaku*, w: *Wspomnienia więźniów Pawiaka*, red. S. Płoski, Warszawa 1964, s. 163-186; Zawadzka Z., *Kurierka*, w: *Pawiak był etapem. Wspomnienia z lat 1939-1944*, oprac. R. Domańska, Warszawa 1987, s. 248-251.

Przyjeli M. Sulej i W. Misztel
1. dz. 1754 / WSK - 412 / OF /

nr leg. karny 141 / 115

PK WWR MS - 101 02

II/12

Ludwika KRYSIAKOWA z d. UZAR

Urodziła się 12 grudnia 1912r. w Padwi Narodowej k. Mielca jako córka rolników, Macieja i Rozalii z d. Pazdro.

W wieku siedmiu lat została osierocona przez matkę. W 1933r. zdała maturę w Seminarium Nauczycielski Żeńskim w Ropczycach. W szkole była członkiem Sodalicji Mariańskiej i ZHP. Po ukończeniu szkoły przez kilka lat mieszkała w rodzinnym domu w Padwi, gdyż nie mogła znaleźć pracy. Dopiero pod koniec lat trzydziestych, dzięki pomocy przyjaciół, uzyskała posadę w dziale penitencjarno-wychowawczym w więzieniu karnym w Łęczycy. Tuż przed wybuchem wojny została przeniesiona do więzienia na Pawiaku w Warszawie, gdzie została strażniczką w części kobiecej. Brała udział w obronie Warszawy we wrześniu 1939r.

W październiku 1939r. wyszła za mąż za Stanisława Krysiaka, strażnika więziennego w Łęczycy. Kilka miesięcy po ślubie jej mąż, zagrożony aresztowaniem, został wysłany za granicę. W 1940r. urodził się ich syn Janusz, który jednak zmarł na cholerę w 1942r. Ta tragedia sprawiła, że Ludwika bez reszty oddała się pracy konspiracyjnej na terenie Pawiaka. Pełniła funkcję łączniczki komórek więziennych Delegatury Rządu oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddziału Informacyjno-Wywiadowczego KG ZWZ-AK. Używała ps. Lusia i Myszka. Z Pawiaka wносиła raporty o sytuacji w więzieniu oraz grypsy poszczególnych więźniów. Z miasta przynosiła paczki dla więźniów, listy i leki. Przenosiła także komunikanty ukryte w medalionie lub pudernicze (obecnie znajdują się w skarbcu klasztoru na Jasnej Górze). Następnie przekazywała je więzionym na Pawiaku księżom, którzy udzielali Komunii Świętej więźniom.

We wspomnieniu poświęconym jej na łamach Słowa Powszechnego w 1948r. były więzień Pawiaka ukrywający się pod inicjałami (lub kryptonimem) W.W.B. pisał: „Z natury nieśmiała i trwożliwa mijiała „Myszka” warty SS i żandarmerii obładowana nie tylko grypsami, ale paką bibuły konspiracyjnej i torbą zakazanych „drobiazgów” w rodzaju zastrzyków Weigla (przeciw tyfusowi plamistemu), piłek do wycinania krat, lakierów do zamalowywania śladów etc. W każdy piątek tygodnia niosła na piersiach

korporał z Komunią Świętą dla wielu dziesiątków więźniów. Codziennie, niezależnie od pory dnia i nocy spełniała „nadprogramowo” wyznaczoną inną rolę przekazywania ostrzeżeń do zagrożonych domów.”

Zginęła 20 września 1944r. w gruzach domu przy Placu Kazimierza Wielkiego, podczas bombardowania niemieckiego. Pochowana została na Cmentarzu Powązkowskim.

Pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari (nr k. 13662).

Została odznaczona także Krzyżem Walecznych oraz Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami i mianowana na stopień podporucznika AK.

Zarządzeniem Naczelnego Wodza z dnia 11 października 1948r.

W styczniu 1980r., staraniem ks. prałata Jana Kica, w kościele w Padwi Narodowej odsłonięta została tablica poświęcona Ludwice Uzar-Krysiakowej – „bohaterce Eucharystii na Pawiaku”.

Źródła:

- DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, s. 85; Kolekcja londyńska (korespondencja w sprawie odznaczeń i nominacji L. Krysiakowej).
- Czuperska-Śliwicka A., Cztery lata ostrego dyżuru ....., s. 47, 54, 69, 101, 105, 175, 252, 272, 304.
- Domańska R., Pawiak ....., s. 95, 103, 111, 150, 251.
- Słownik uczestniczek ....., s. 220. Szewdo B., Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka” (1912-1944)-podporucznik AK, w: Małopolski Słownik Biograficzny Uczestników Działań Niepodległościowych 1939-1956, Kraków 1999, s.127-128.
- W.W.B., Wspomnienie o Ludwice z Uzarów Krysiakowej „Myszce”, Słowo Powszechne nr 137/1948.

Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka”

Przydział organizacyjny: Armia Krajowa O. Warszawski

Data śmierci: 44.09.20

Informacje biograficzne:

Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka” (1912-1944) - podporucznik AK

Urodzona 12 grudnia 1912 r. w Padwi Narodowej. Córka Macieja i Rozalii z d. Pazdro (rolników). W wieku siedmiu lat została osierocona przez matkę. W 1933 r. zdała maturę w Seminarium Nauczycielskim Żeńskim w Ropczycach. W czasie nauki była członkiem Sodalicji Mariańskiej i ZHP. Po ukończeniu szkoły przez kilka lat mieszkała w rodzinnym domu w Padwi, nie mogąc znaleźć pracy. Dopiero pod

*Przytęła K Wojtowicz
od J. Gasiorowski
Z P N - Kwalifik
II 2002 r*

II/14

koniec lat trzydziestych, dzięki pomocy przyjaciół, uzyskała posadę w dziale penitencjarno-wychowawczym w więzieniu karnym w Łęczycy. Tuż przed wybuchem wojny została przeniesiona do więzienia na Pawiaku w Warszawie, gdzie została strażniczką w części kobiecej, tzw. Serbii. Wzięła udział w obronie Warszawy we wrześniu 1939 r. Po zajęciu Pawiaka Niemcy zorganizowali w nim ciężkie więzienie, do prac pomocniczych zostawiając polski personel. W październiku 1939 r. zawarła związek małżeński ze Stanisławem Krysiakiem, którego poznała w Łęczycy, gdzie - podobnie jak ona - był strażnikiem więziennym. Kilka miesięcy po ślubie jej mąż, zagrożony aresztowaniem, został wysłany za granicę. W 1940 r. urodził się ich syn, Janusz, który zmarł na cholera w sierpniu 1942 r. Ta tragedia sprawiła, że oddała się bez reszty pracy konspiracyjnej. Pełniła funkcję łączniczki w komórce więziennej AK na Pawiaku. Na ile tylko mogła, ofiarnie opiekowała się więźniami. Przenosiła dla nich paczki, leki i listy, przemycała grypsy. Gdy pod koniec 1941 r. pisarka Zofia Kossak uzyskała od władz kościelnych zgodę na przenoszenie Komunii Świętej na Pawiak przez osoby cywilne, podjęła się tego zadania. Z narażeniem życia przenosiła komunikanty ukryte w medalionie lub pudernicze (obecnie znajdują się one w skarbcu klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie). Następnie przekazywała je więzionym na Pawiaku księżom, którzy udzielali Komunii Świętej więźniom.

Zginęła 20 września 1944 r., w czasie Powstania Warszawskiego w piwnicach zavalonego domu i została pochowana na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

W styczniu 1980 roku, staraniem ks. prałata Jana Kica, w kościele w Padwi Narodowej odsłonięto tablicę poświęconą Ludwice Uzar-Krysiakowej, którą poświęcił biskup tarnowski Jerzy Ablewicz.

ks. J. Kic, *Bohaterka Eucharystii na Pawiaku*, Warszawa-Struga 1989; J. Krężel, *Szare Szeregi na Rzeszowszczyźnie*, Mielec-Rzeszów-Kraków 1987; G. Łukomski, B. Polak, A. Suchcitz, *Kawalerowie Virtuti Militari 1792-1945. Wykazy odznaczonych za czyny z lat 1863-1864, 1914-1945*, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 1997; Z. Wesołowski, *Order Virtuti Militari i jego kawalerowie*, Miami 1992.

Krzyż Virtuti Militari

AK
Warszawa

II/16

Uzar - Krysiakowa Ludwika, ps. "Maszka"

- strażniczka więzienia na Pawiaku, łączniczka
więziennej komórki AK. Uczestniczka Powstania
Warszawskiego. Zginęła 20.IX.1944.

Źródło: Materiały przekazane przez p. Teodora
Gąsiorowskiego z Instytutu Pamięci
Narodowej Oddział w Krakowie

K.Wojt., 2002

Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka”

Przydział organizacyjny: Armia Krajowa O. Warszawski

Data śmierci: 44.09.20

Informacje biograficzne:

Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka” (1912-1944) - podporucznik AK

Urodzona 12 grudnia 1912 r. w Padwi Narodowej. Córka Macieja i Rozalii z d. Pazdro (rolników). W wieku siedmiu lat została osierocona przez matkę. W 1933 r. zdała maturę w Seminarium Nauczycielskim Żeńskim w Ropczycach. W czasie nauki była członkiem Sodalicji Mariańskiej i ZHP. Po ukończeniu szkoły przez kilka lat mieszkała w rodzinnym domu w Padwi, nie mogąc znaleźć pracy. Dopiero pod

II/11

koniec lat trzydziestych, dzięki pomocy przyjaciół, uzyskała posadę w dziale penitencjarno-wychowawczym w więzieniu karnym w Łęczycy. Tuż przed wybuchem wojny została przeniesiona do więzienia na Pawiaku w Warszawie, gdzie została strażniczką w części kobiecej, tzw. Serbii. Wzięła udział w obronie Warszawy we wrześniu 1939 r. Po zajęciu Pawiaka Niemcy zorganizowali w nim ciężkie więzienie, do prac pomocniczych zostawiając polski personel. W październiku 1939 r. zawarła związek małżeński ze Stanisławem Krysiakiem, którego poznała w Łęczycy, gdzie - podobnie jak ona - był strażnikiem więziennym. Kilka miesięcy po ślubie jej mąż, zagrożony aresztowaniem, został wysłany za granicę. W 1940 r. urodził się ich syn, Janusz, który zmarł na cholere w sierpniu 1942 r. Ta tragedia sprawiła, że oddała się bez reszty pracy konspiracyjnej. Pełniła funkcję łączniczki w komórce więziennej AK na Pawiaku. Na ile tylko mogła, ofiarnie opiekowała się więźniami. Przenosiła dla nich paczki, leki i listy, przemyciła grypsy. Gdy pod koniec 1941 r. pisarka Zofia Kossak uzyskała od władz kościelnych zgodę na przenoszenie Komunii Świętej na Pawiak przez osoby cywilne, podjęła się tego zadania. Z narażeniem życia przenosiła komunikanty ukryte w medalionie lub puderniczce (obecnie znajdują się one w skarbcu klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie). Następnie przekazywała je więzionym na Pawiaku księżom, którzy udzielali Komunii Świętej więźniom.

Zginęła 20 września 1944 r., w czasie Powstania Warszawskiego w piwnicach zawalonego domu i została pochowana na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

W styczniu 1980 roku, staraniem ks. prałata Jana Kica, w kościele w Padwi Narodowej odsłonięto tablicę poświęconą Ludwice Uzar-Krysiakowej, którą poświęcił biskup tarnowski Jerzy Ablewicz.

ks. J. Kic, Bohaterka Eucharystii na Pawiaku, Warszawa-Struga 1989; J. Krężel, Szare Szeregi na Rzeszowszczyźnie, Mielec-Rzeszów-Kraków 1987; G. Łukomski, B. Polak, A. Suchcitz, Kawalerowie Virtuti Militari 1792-1945. Wykazy odznaczonych za czyny z lat 1863-1864, 1914-1945, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 1997; Z. Wesołowski, Order Virtuti Militari i jego kawalerowie, Miami 1992.

Krzyż Virtuti Militari

AK
Warszawa

II/19

Uzar - Krysiakowa Ludwika, ps. "Myszka"

Kartoteka pers. nr. 23007

Zródło: Biograficzna Baza Komputerowa Oddziału
Muzeum Historycznego m. Krakowa,
Kraków, ul. Pomorska 2

K.Wojt., 2002.

II/20

Muzeum Historyczne m. Krakowa, Oddział "Ulica Pomska"
Kartoteka personalna nr. 23007

NAZWISKO:	Uzar-Krysiakowa		
IMIONA:	Ludwika		
PSEUD:	Myszka		
BIBLIOGRAFIA:		Str:	
ORGANIZACJA:	Armia Krajowa		
PRZYDZIAŁ:	O. Warszawski		
BIBLIOGRAFIA:		Str:	
Aresztowanie:	☐	☐	☐ BIBLIOGRAFIA: ☐
Opuścił Monte:	☐	☐	☐ BIBLIOGRAFIA ☐
Data śmierci:	44	09	20 BIBLIOGRAFIA ☐
SYMBOL:	K	FOTO:	Małopolski Słownik Biograficzny Uczestników Działań Niepodle

Uzar-Krysiakowa Ludwika "Myszka" (1912-1944) - podporucznik AK
Urodzona 12 grudnia 1912 r. w Padwi Narodowej. Córka Macieja i Rozalii z d. Pazdro (rolników). W wieku siedmiu lat została osierocona przez matkę. W 1933 r. zdała maturę w Seminarium Nauczycielskim Żeńskim w Ropczycach. W czasie nauki była członkiem Sodalicii Mariańskiej i ZHP. Po ukończeniu szkoły przez kilka lat mieszkała w rodzinnym domu w Padwi, nie mogąc znaleźć pracy. Dopiero pod koniec lat trzydziestych, dzięki pomocy przyjaciół, uzyskała posadę w dziale penitencjarno-wychowawczym w więzieniu karnym w Łęczycy. Tuż przed wybuchem wojny została przeniesiona do więzienia na Pawiaku w Warszawie, gdzie została strażniczką w części kobiecej, tzw. Serbii. Wzięła udział w obronie Warszawy we wrześniu 1939 r. Po zajęciu Pawiaka Niemcy zorganizowali w nim ciężkie więzienie, do prac pomocniczych zostawiając polski personel. W październiku 1939 r. zawarła związek małżeński ze Stanisławem Krysiakiem, którego poznała w Łęczycy, gdzie - podobnie jak ona - był strażnikiem więziennym. Kilka miesięcy po ślubie jej mąż, zagrożony aresztowaniem, został wysłany za granicę. W 1940 r. urodził się ich syn, Janusz, który zmarł na cholera w sierpniu 1942 r. Ta tragedia sprawiła, że oddała się bez reszty pracy konspiracyjnej. Pełniła funkcję łączniczki w komórce więziennej AK na Pawiaku. Na ile tylko mogła, ofiarnie opiekowała się więźniami. Przenosiła dla nich paczki, leki i listy, przemycała grypsy. Gdy pod koniec 1941 r. pisarka Zofia Kossak uzyskała od władz kościelnych zgodę na przenoszenie Komunii Świętej na Pawiak przez osoby cywilne, podjęła się tego zadania. Z narażeniem życia przenosiła komunikanty ukryte w medalionie lub puderniczce (obecnie

Kartofka personalna nr. 2007

znajdują się one w skarbcu klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie). Następnie przekazywała je więzionym na Pawiaku księżom, którzy udzielali Komunii Świętej więźniom.

Zginęła 20 września 1944 r., w czasie Powstania Warszawskiego w piwnicach zawalonego domu i została pochowana na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

W styczniu 1980 roku, staraniem ks. prałata Jana Kica, w kościele w Padwi Narodowej odsłonięto tablicę poświęconą Ludwice Uzar-Krysiakowej, którą poświęcił biskup tarnowski Jerzy Ablewicz.

Zróżdła: ks. J. Kic, Bohaterka Eucharystii na Pawiaku, Warszawa-Struga 1989; J. Krężel, Szare Szeregi na Rzeszowszczyźnie, Mielec-Rzeszów-Kraków 1987; G. Łukomski, B. Polak, A. Suchcitz, Kawalerowie Virtuti Militari 1792-1945. Wykazy odznaczonych za czyny z lat 1863-1864, 1914-1945, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 1997; Z. Wesołowski, Order Virtuti Militari i jego kawalerowie, Miami 1992.
Bogusław Szwedo

UZAR-KRYSIAKOWA LUDWIKA (1912-1944) - podporucznik AK

Ludwika A. Uzar urodziła się 12.XII.1912 roku w Padwi Narodowej, w rodzinie średnio-zamożnych rolników Macieja i Rozalii z domu Pazdro. Tam też, w dniu 15.XII została ochrzczona. Była jedyną córką pp. M.R. Uzarów spośród pięciu synów: Józefa, Kazimierza, Michała, Stanisława i Jana. Dom rodzinny Ludwiki był miejscem, gdzie formowała swoją postawę religijno-patriotyczną. Atmosfera domu rodzinnego, wartości przekazywane przez rodziców pozostawiły niezatarte znamię w życiu Ludwiki i ukierunkowały jej strukturę psychiczno-moralną na całe życie.

Wcześniej osierocona przez matkę (zmarła w 1929 roku), musiała zmagać się z licznymi przeciwnościami życia już na progu wczesnej młodości. W Padwi ukończyła szkołę powszechną (1919-1928?). Dalszą naukę kontynuowała w Miejskim Staroklasycznym Gimnazjum w Ropczycach

(1928-1933), gdzie osiągała bardzo dobre wyniki nauczania. Uczestniczyła aktywnie w życiu społecznym szkoły, należąc do sekcji literackiej, dramatycznej. Należała również do Sodalitji Mariańskiej i Związku Harcerstwa Polskiego. Egzamin dojrzałości złożyła z wyróżnieniem w 1933 roku. Ze względu na niemożność znalezienia pracy nauczycielskiej po ukończeniu seminarium pozostawała przez rok (lub dłużej) w domu rodzinnym w Padwi.

Dzięki zabiegom znajomych i przyjaciół, udało się w końcu uzyskać dla niej posadę w więzieniu karnym w Łęczycy, gdzie pracowała w latach 1934-1939.

Czas jaki wkrótce nadszedł, a więc lata drugiej wojny światowej przyniosły Ludwice Uzar wiele bolesnych doświadczeń i cierpień.

W 1939 roku została przeniesiona, z powodu ewakuacji więzienia w Łęczycy, do więzienia na Pawiaku. Udała się tam ze swym narzeczonym Stanisławem Krysiakiem, którego poznała w zakładzie karnym w Łęczycy, gdzie pracował jako strażnik więzienny.

W X.1939 roku, w kaplicy więziennej na tzw. „Syberii” (więzienie kobiece na Pawiaku), Ludwika A. Uzar i Stanisław Krysiak (mocno już zaangażowany w konspiracji), w tajemnicy przed władzami okupacyjnymi zawarli związek małżeński. Wkrótce mąż Ludwiki musiał uciekać przed aresztowaniem za granicę. Ludwika została sama. Z początku pracowała w komórce więziennej ZWZ (Związku Walki Zbrojnej). W 1942 roku przyszedł na świat jedyny syn Janusz, który zmarł na tzw. cholerynkę, w dniu 25.VIII.1942 roku, w dzień imienin matki. Ta osobista tragedia sprawiła, że Ludwika poświęciła się już bez reszty pracy konspiracyjnej. By zrozumieć wielkość jej poświęcenia, trzeba poznać ogrom okrucieństw i bestialstwa gestapowców na Pawiaku: nieludzkie tortury, głód, terror, niepewność

jutra i nieustanną groźbę śmierci. Wszystko to stwarzało więźniom potworne przeżycia i warunki. I tym właśnie znękanym więźniom niosły pomoc i pociechę duchową polskie strażniczki, wśród nich Ludwika Uzar-Krysiakowa „Myszka”.

W 1941 roku, lub na początku 1942, znana pisarka Zofia Kossak uzyskała od władz kościelnych pozwolenie na przenoszenie Komunii św. na Pawiak przez osoby cywilne. Ta, która z narażeniem własnego życia zaczęła ją przenosić była „Myszka”.

Komunikanty przenoszone były w korporale, w medalionie, albo bardzo często w emaliowanej czarnej damskiej puderniczce.

Leon Wanat, dziś już nieżyjący, długoletni więzień Pawiaka, w artykule, *Przed Świętami Bożego Narodzenia*, pisze:

„Myszka przyniosła na „Serbię” znowu większą liczbę komunikantów, które zawiniete w przezroczysty celofan zawędrowały na oddział męski szpitala. Tu otrzymał je wezwany na dentystyczny fotel ks. Julian Chróścicki, przebywający w tym okresie w szpitalu więziennym. Aby obdzielić Komunią św. większą ilość więźniów podzielił każdy komunikant na trzy części. W pierwszy dzień świąt Bożego Narodzenia dziewięćdziesięciu więźniów znajdujących się w szpitalu i w izbie chorych otrzymało Komunię św. z rąk księży ks. Juliana Chróścickiego i Romana Archuitowskiego. Była to szczególnie podniosła i pamiętna chwila, kiedy słabi i chorzy więźniowie po porannym umyciu w łazience podchodzili cicho do ukrytych za drzwiami izby szpitalnej księży, aby przyjąć z ich rąk Pana. Nastrój tej chwili był wyjątkowy (...)”

A potem wybuchło Powstanie, które pochłonęło tysiące niewinnych ofiar. Jedną z nich była Ludwika Uzar-Krysiakowa „Myszka”. Zginęła 20.IX.1944 roku, w 32 roku swego bohaterkiego życia. Przeszła do historii jako ofiarna opiekunka więźniów Pawiaka, niosąca z narażeniem życia nieustanną pomoc i pociechę religijną w postaci Jezusa Eucharystycznego.

Medalion i puderniczka, w której przenoszono komunikanty znajdują się obecnie w Jasnogórskim skarbcu, w pierwszej gablocie na lewo, z odpowiednią adnotacją.

W dniu 20.I.1980 roku, staraniem ks. Jana Kica proboszcza parafii rzymsko-katolickiej w Padwi Narodowej, odsłonięto i poświęcono w miejscowym kościele tablicę ku czci tej dzielnej strażniczki Pawiaka - wywodzącej swój rodowód z Padwi.

Ludwika Uzar-Krysiakowa „Myszka” uzyskała stopień wojskowy podporucznika i została odznaczona Orderem Virtuti Militarii klasy V Nr 13603. Nadanie to zostało ogłoszone w Zarządzeniu Naczelnego Wodza gen. dywizji Władysława Andersa, z dnia 11.X.1948 roku.

Janusz Krężel

Zredagowano na podstawie materiałów źródłowych dotyczących Ludwicy Agnieszki Uzar-Krysiakowej, znajdujących się w posiadaniu Janusza Krężela oraz na podstawie opracowania „Bohaterka Eucharystii na Pawiaku”. Warszawa-Kraków 1989; M. Żychowska, Ludwika Agnieszka Uzar-Krysiakowa, mps, Tarnów 1985; M. Maciaga, J. Jarowski, biogram Krysiak Ludwika [w:] Mielec. Studia i materiały z dziejów miasta i regionu, pod red. F. Kiryka, t.II, Mielec 1988, s. 841.

IV Korrespondencja

k. 7

1
y Materiał dotyczący Ludwika
Wzlar Kryształ
wybrany z książki Karol
Leskiego II tom (Wspomnienie
oficera wywiadu AK)

P. 84/05
B243

Absolutnie nigdzie nie
mógł znaleźć żadnych danych
o Wzlar Kryształ - nawet wstęp
ze str. 216 "Księgi Wirtuti
Militari" (str. 216) Wspomnienie
ze str. 216 Ludwika Wzlar
rozpoczęta została postępowanie przez
Władę Gawryłow. "Podchodząc
do tych osób zalecał być
specjalnie ostrożnie, bo po pierwsze
chcieli o to, by nadal mieć
maksimum wyciele w grupie Stamm
po drodze - by osoby mogły być
~~...~~
jeżeli przypuszczamy osobisto wykorzystane

III/2

~~Handwritten scribbles~~

~~Handwritten scribbles~~

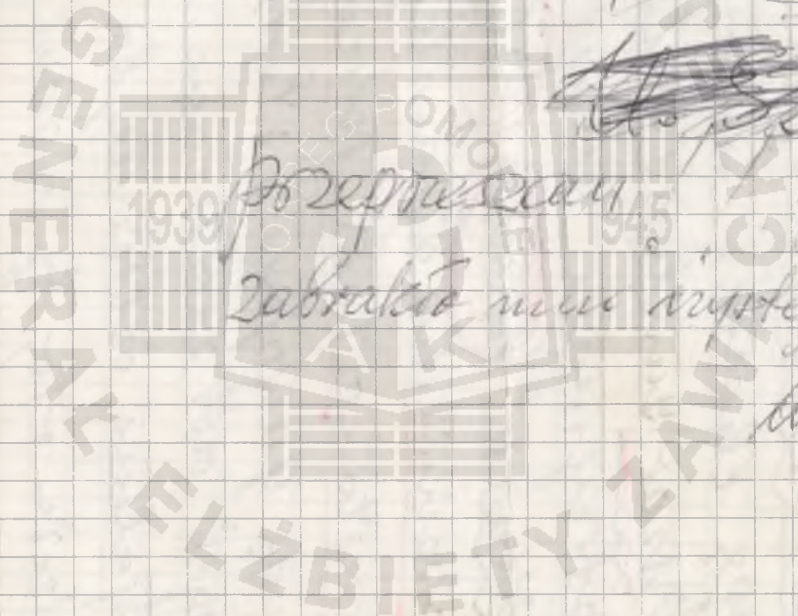
~~Acc. Parker, 40.80.134~~

~~Handwritten scribbles~~ Iza wzięła

po przeproszeniu, jest gada 12 w

Zabrała mi mój mój materjał

Anna's

10.9.1944

W sprawie wzięciu, bo o ^{IV B} niektórych informatorach tego poziomu było już na tym terenie ustaleniach trudno.

Str. 232

Krzysztof Tomasz
Wielkie udziały oddziału ter. ludzkiego
Młaz-Przyiskowa „Lusia” „Myska”
strajniczka od 1940 r. do 31 lipca 1944r.
Pracowała pierwotnie dla sieci L.W.Z.,
następnie obsługiwała wyłączenie siatki
Kontrowersji Delegatury Krędu

Strona 234

działka Młaz-Przyiskowa ^{delegatura} na medycję
Delegatury Krędu do wyłączenia Powst.
szania warszawskiego 1944r

Strona 248

W sprawach wzmiance z Pawlakiem „Jasia”
obsługiwata przede-wszystkiem strajniczka
„Lusia” Młaz-Przyiskowa „Lusia”

37

strona 259.

III/4

Mąż strażnik węgierski wraz z innymi
arrestowany i wyptany do Oswiecimia, tam
zmarł. Drobna, szczerpa blondynka.

W kamiera, pracowała przez Wandę Guryłow
i miała wtedy pseudonim „Witek”. Przez
nas bezpośrednio nie podjęta, ale Guryłow
była wprowadzona do korzystania z jej
pomocy. Miała opinię dobrej Polki i ogólnie
przyzwoitej dziewczyny. Przez pewien czas
współpracowała samodzielnie z Wydziałem
Personalnym Komendy Głównej Armii Krajowej.
Po areszcie kamiera, która prawie zbiegła
się ze śmiercią jedynego dziecka Marynowy
Została przeniesiona do służby w więzieniu
przy ulicy Dąbrowskiej i jakiś czas
prezowała na wiośle. Później udało się
ją przenieść z pomocą na Pawiak i tam
przeżyła do Powstania Warszawskiego,
mimo, że większość strażników Polek areszt

można lub zredukowano z pracy. Półki ⁵¹⁵ ~~512~~
była starszą strażniczką na Pawiatku.

Kucio
Kucio

A. Jędrzej

Warszawa
9/1/2005

Drogi i Szanowna Pani Profesor!

Dziękuję za zaproszenia, auty list i prestony
Biuletynu Nr 2/2004. Liczę się opronie za wyтары
uznania, informacje i proporycje. Po kolei:

Jestem ostatnie miesiuce b. zapracowana - stale
jestem zaabsorbowana jak rodzica moje kolezanki
niektore pielgniantki z W.S.P. w organizmion Bureau
Powstania Warszawskiego: kasa organizacja debory
zebrania dawow i pamigtek, a przy tam duodeki o 3
Stradoniska - wojshowy material A.K., Szkoła Pielgniantwa
i kasa Organizacja Szpitala Powstanczego na tej terenie
i wrescie moj osobisty udzial i wkład energii i mojego
osobistego dobra w tej akcji. Jest ogromny wysitek, a
przy tam maio kto chce sunic pomoc i uznania od 1939r

To list oddzielny - brak czasu i papieru
po nocach piszę, a temu robis komu
1

Pruskie Anne Dyrlecz 24 05
 Ksero jej listu dot. VM Kzen-Krysiel

W materiał dotyczący Ludwika
Mzar Krysiel
 wybrany z książki Karina
 Leskiego w form Wpamiętanie
oficera dyplomata AK

Absolutnie nigdzie nie
 mogę znaleźć żadnych danych
 o Mzar Sulewski - nawet wstępnie
 ze strona "Księga Wirtuti
 Militari" (Strona 226) Współprac
ze strażnikiem Ludwika Mzarowskiego
została zostata pośrednio przez
Wanda Gawryłow. "Podchorążym
 do tych osób zwracanie było
 specjalnie ostrożnie, bo po pierwsze
 chodziło o to, by nadal mieć
 maximum styku w grupie Flamm
 po drodze - by osoby mogły ~~być~~
~~nie być~~ ~~przynajmniej~~ ~~oszczędnie wykorzystane~~

W. G. G. G.

W sprawie wzięciu, bo o nowych informatorach tego poziomu było już na tym terenie mieszczanie trudno.

Str. 232

Krzysztof II tożsamość
Wielkie zmiany oddana ter. Ludwik
Mazur-Lysiakowa „Lusia” „Myska”
strażnicza od 1940 r. do 31 lipca 1944 r.
Pracowała pierwotnie dla sieci Z.W.Z.,
następnie obsługiwala wydziałem siatkę
Kontrowersji Delegatury Rządu.

Strona 234

Ludwika Mazur-Lysiakowa ^{dolęzka} ~~ter. funkcje~~
Delegatury Rządu do wydziału Powst.
szania warszawskiego 1944 r.

Strona 248

W sprawach łączności z Powziakiem „Jasia”
obsługiwala przede-wszystkiem strażniczkę
Ludwika Mazur-Lysiakowa „Lusia”

37

Strona 259

Mąż strażnik więzienny wraz z innymi
aresztowanymi i wystawiony do Osiecinia, tam
zmarł. Drobną, szczerą blondynką.

W domu pracowała przez Wandę Guryłow
i miała wtedy pseudonim „Witek”. Przez
nas bezpośrednio nie podjęta, ale Guryłow
była upoważniona do korzystania z jej
pomocy. Miała opinię dobrej Polki i szlachetnie
przyzwoitej dziewczyny. Przez pewien czas
współpracowała samodzielnie z Wydziałem
Personalnym Komendy Głównej Armii Krajowej.
Po areszcie Mankera, która prawie zbiegła
się ze śmiercią jedynego dziecka Mariany
Została przeniesiona do służby w więzieniu
przy ulicy Łaniewskiej i jakiś czas
przebywała na wlepie. Później uchowało się
ją przenieść z powrotem na Powiało i tam
przeżyła do Powstania Warszawskiego,
mimo, że większość strażniczek Polek areszto

wowno lub zwolniono z pracy. Cały czas
była starszą strażniczką na Paewiakku.

Kucio
Nzi.

A. Duple

T. 3035 1WSK

AK
KG
II Oddz.

KRYŚIAK Ludwika
zd. Uzar
ps. „Myszka”, „Lusia”

V. Dypisy ze zoddet

Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka”

Przydział organizacyjny: Armia Krajowa O. Warszawski

Data śmierci: 44.09.20

Informacje biograficzne:

Uzar-Krysiakowa Ludwika „Myszka” (1912-1944) - podporucznik AK

Urodzona 12 grudnia 1912 r. w Padwi Narodowej. Córka Macieja i Rozalii z d. Pazdro (rolników). W wieku siedmiu lat została osierocona przez matkę. W 1933 r. zdała maturę w Seminarium Nauczycielskim Żeńskim w Ropczycach. W czasie nauki była członkiem Sodalicii Mariańskiej i ZHP. Po ukończeniu szkoły przez kilka lat mieszkała w rodzinnym domu w Padwi, nie mogąc znaleźć pracy. Dopiero pod

1971

L.dz. 525 WSK 2002.

UM

AK
KG

U2AR - Kmysielowa Ludwika

ps. "Kyszka"

- "strasznicze polskie, stale poczynicze komórk
ki wieziennej, początkowo 2W2-AK, a
następnie Delegatury Rady. 2pimpe
w powstaniu warszawskim" - s. 479
- współpracowała z W. Wilczyński-Bienkowski
z UDR UM - s. 481

Domeniska R)

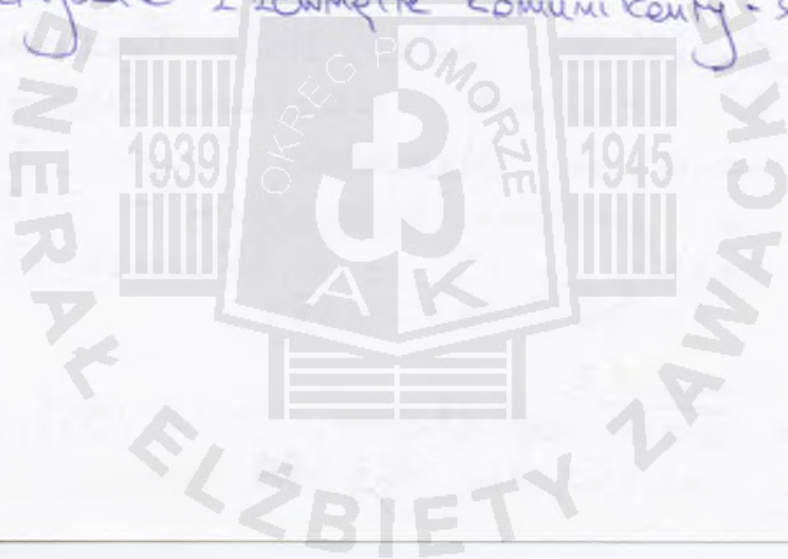
Zob. "Pamięć był etapem", W-wa 1987, s. 95, 103,

111, 150, 251, 479, 481

data

D. K. 10/04

- przetworzyć wiadomości prasy i partii
od najbliższych i wiadomości od nich na
zewnetrz s. 95, 111, 251
- przemyśle z zewnetrz komunikaty - s. 103

i

UM
U2AR - Krusiekowa Ludwika
ps. "Myszka", "Lusia"

- strażniczka na Powieku w komórze
więziennej 2W2; od XII 1942 w
DR na krep

Strzeżba "Odbijanie więźniów w W-wie"
103, D.kv. W-wa 1972, s. 44, 50

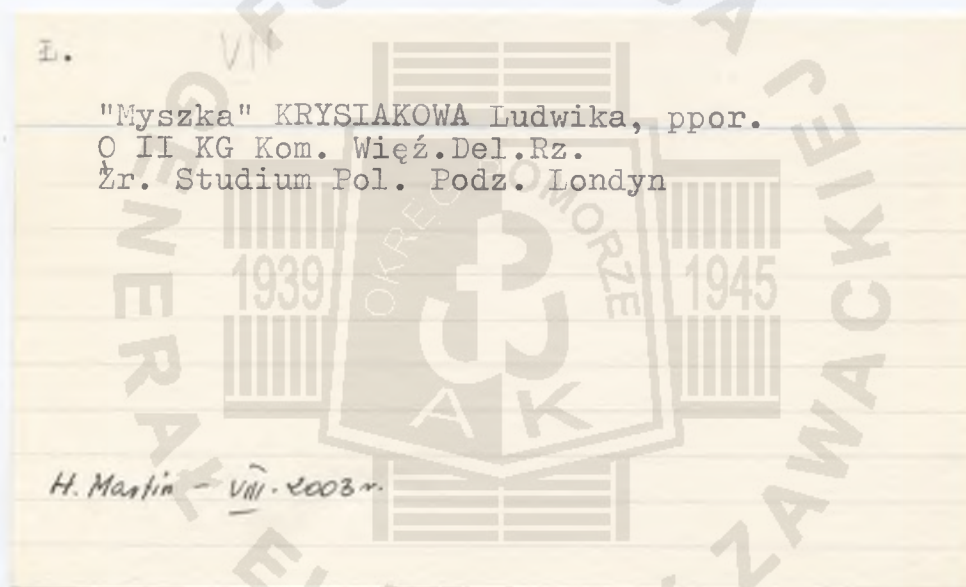
i

UZARÓWNA - Kmysiokowe Ludwiki
ps. "Myszka" "Lusia"

AK
KG

2ob. Wspomnienie więźniów Powiatu, Wwe 1978,
s. 67, 85, 153, 165, 389, 406
(bibl. B2)

D.Kw. II 04

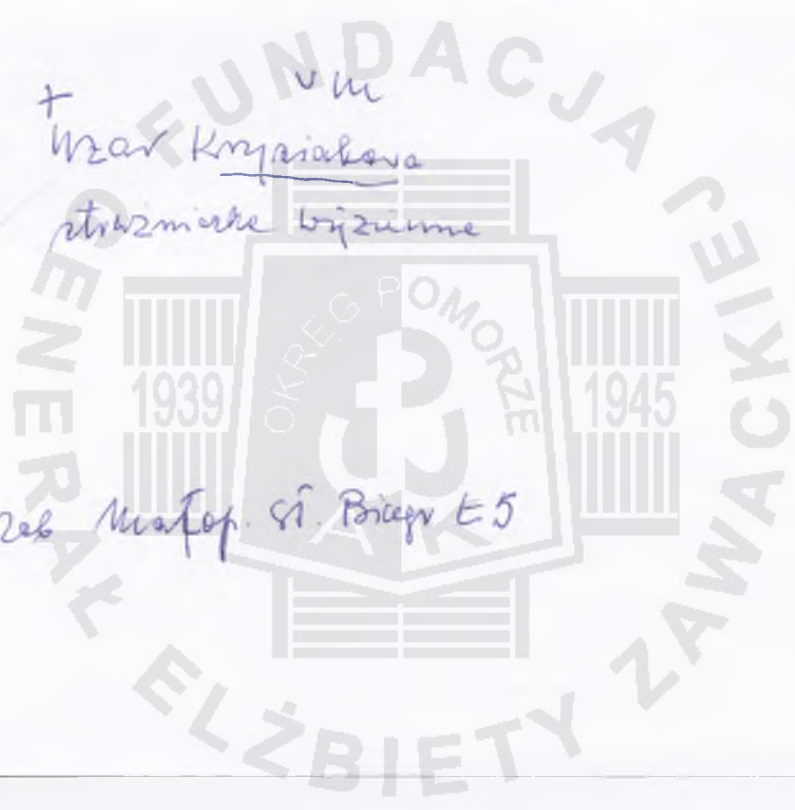

HM

AK

+
Wzrost ^{170 cm} Kmyziakowa
straszniackie brzośnie

zab. Mra Top. St. Bricep E 5

i

UM

AK
KG

KRYSIAKOWA Ludwika

ps. "Myszka"

- adm. za poświęcenie się na terenie
więzienia Pawiak na wmiósek DR
dm 3 V 1944

2ob. SPP - poszukiwanie J. Kuczyniska 18/2001
(2ob. do p. 226/2001 konesp. E.2.)

D.K. 5 2001.

473

VIII

Wres- Krysiakewa Ludzka i Lwia ^{myśliciel "Witki"} DK
WWE
Pasz

ptarmicek Ludzka H. R. ^{obrotowa i pisanie}

del. R. ^{Hopelpracowate 2 Handy Walerii sklep}

1939 1945

AK

246 Leski, "Zycie..." s. 277
s. 260, 267, 275, 295, 509

ELŻBIETY ZANACK

V M

AK
Warszawa

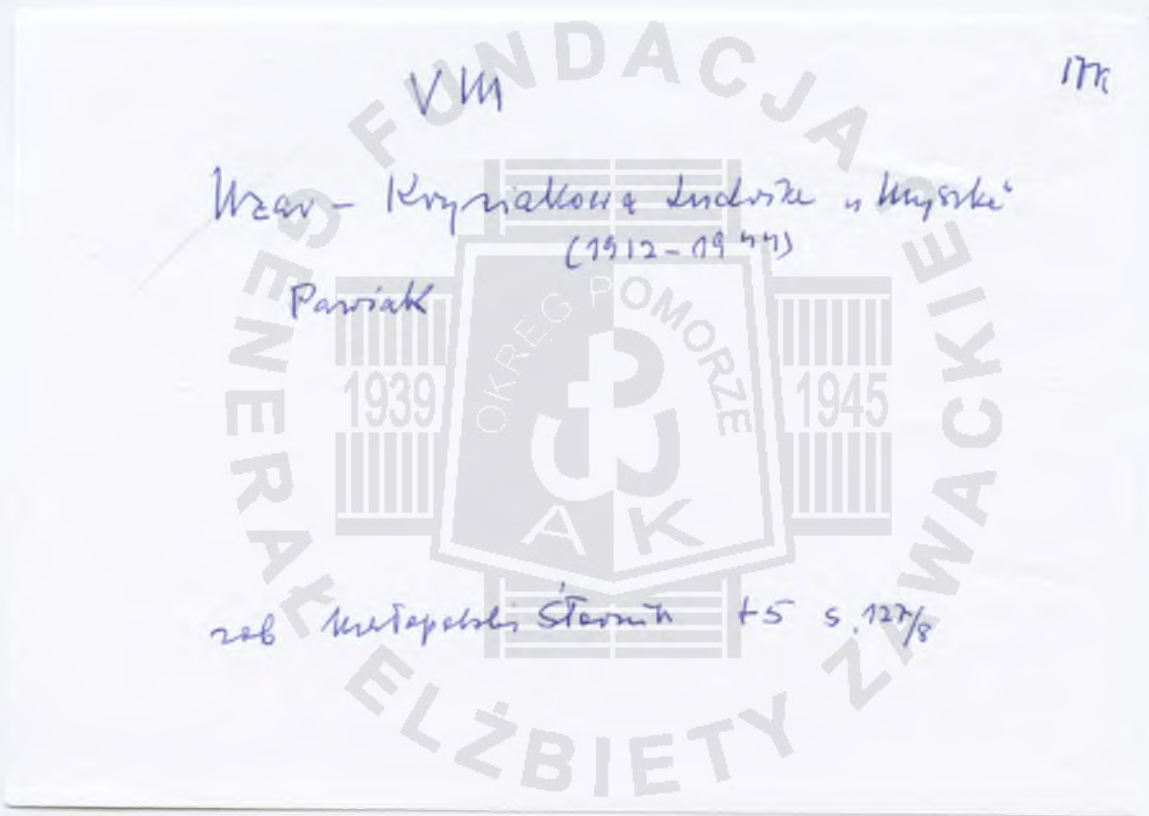
Uzar - Krysiakowa Ludwika
ps. "Myszka"

- łączniczka komórki więziennej AK na Pawiaku.
Zginęła podczas Powstania Warszawskiego
w piwnicach zawalonego domu.

Źródło: Małopolski Słownik Biogr. Uczest. Dział.
Niepodl. 1939 - 1956, cz. 5

K.Wojt., 2001.

HP 17

VM
176
Wzrost - Kryniakowa i Ludwika u Myszków
(1912-1944)

Pawiaak

zob. Młotkowski, Stomach t. 5 s. 127/8

Krzyż VM

Uzay - Kryształowa Ludwika

Dr.: Małopolski Stożek Biogr... -
oz. 5. (opr. B. Szewca)

K. Wojtk., 2002

Krzyż VIRTUTI MILITARI

AK
Warszawa

Uzar - Krysiakowa Ludwika
ps. Myszka

Zródło - Małopolski Słownik Biograficzny
Uczestników walk o Niepodległość,
tom 5 *Działan*

K.Wojt., 2002.

*(w/8 mat. pracownicy dr
Teodora Gońcówskiego
z IPN-Kraków)*

V m

AK
hwa

Wzrostowa - Kopyniakowa Ludwika

po "Myskie"
informacja o miejscu i o odbyciu obywateli
wstawić

Konspiracyjne więzienie nie Państwa
zginęła w czasie Państwa

zob. A Szemmerka "Kobiety Państwa"
"Życiowstawa" 19 IV 1978

[w książce Cempurki]

VM
Mzar - Kryniakowa Lendoska

1939 1945
zab. dobry brzojan * wspomn. wizer. w Paroku

niekt. wzmianki s. 67

vm
wzrost
Pryzrenkova Ludovika

PK
kml

i

U14

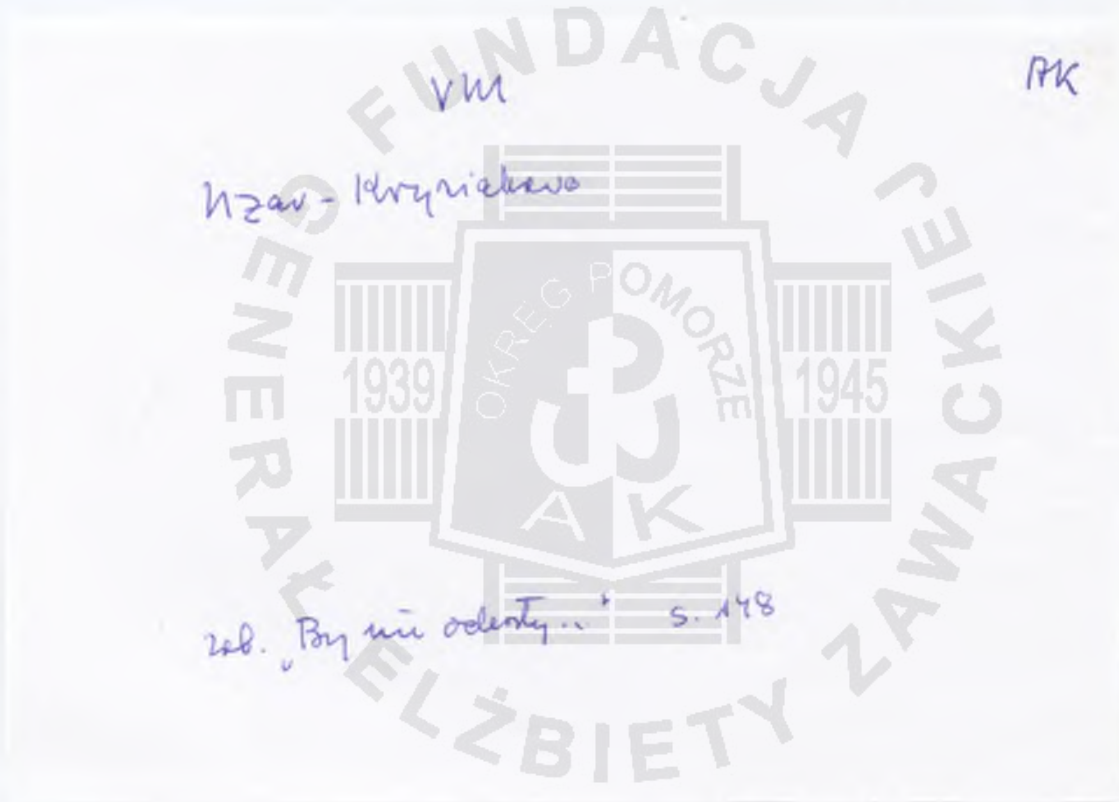
AK
KG

UZARÓWNA - Kmysiekowe Ludmike
ps. "Myszka"

Lab. "Sylwetki kobiet - żołnierzy" t. 1,
Tomu m. 2003, s. 47

D.k. I 04

HP 17

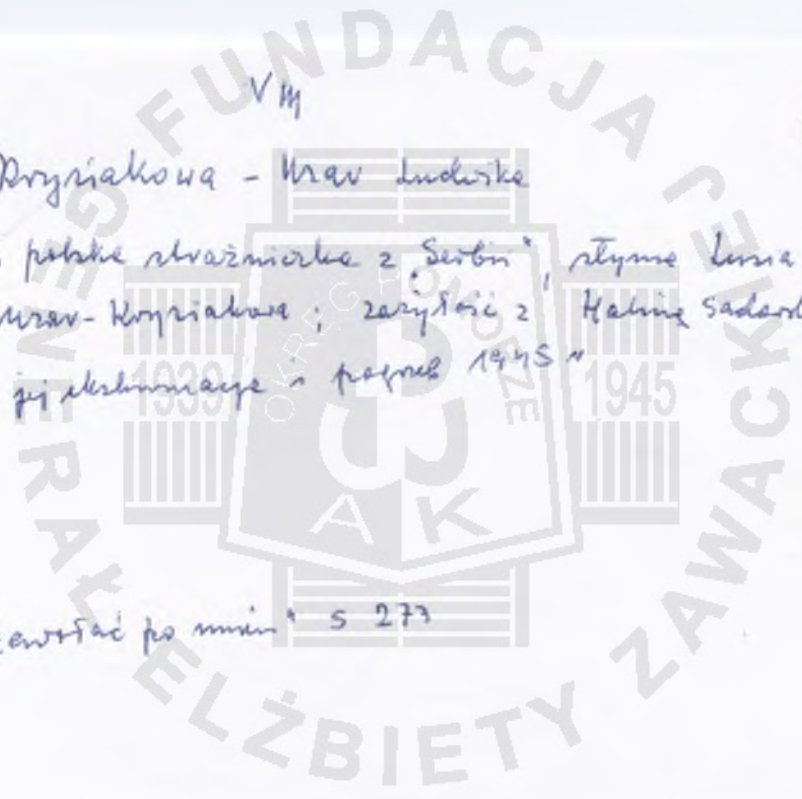
V 11

MK
Kę

Krysiakowa - Waw Ludzka

" polskie strażniczka z Serbin, stymie lona
Waw - Krysiakowa; zarys z Katinie Sadarlig
pi sklonnoscie i prapies 1945 "

"Zawrfad po minin" s 277

i

UM

AK
HWE

KRYSIAKOWA - Uzonów me

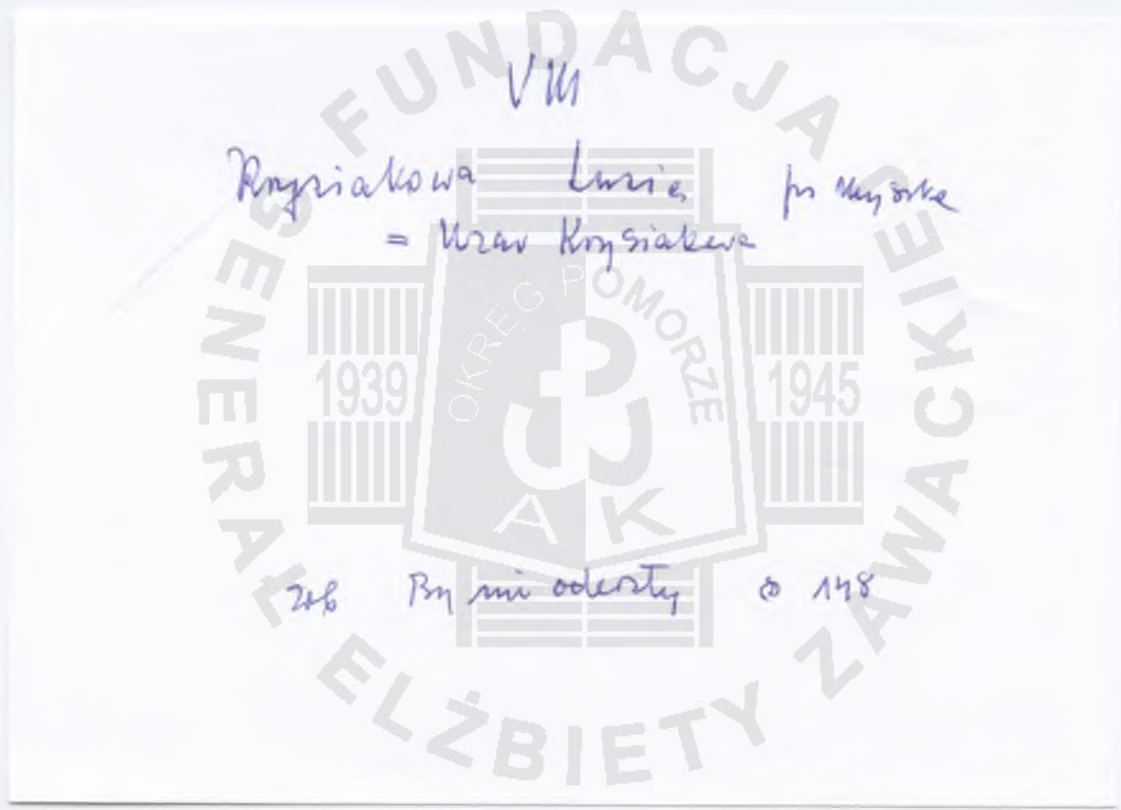
Krystyme

ps. "Myszka"

- strażniczek me Powiatu

zob. L. Weneł "Apel więźniów
Powiatu", W-wa 1963, s. 232

D.k. - 1102.

1	Nazwisko	brak teści Mr. Karty 246 Krysiakowa
2	Imię	Ludwika
3	Data urodzenia	—
4	Stopień wojskowy	— por
5	Organizacja	—
6	Przynależność org/jednostka	AK Oddz. II Komendy Gł.
7	Funkcja	—
8	Nr. Karty	13603
9	Źródło	uchodźstwo
	AK KG	

i

VII

+ UZAR- Krysiekowa Ludwika
ps. "Myszka"

- strażniczka na Powiatku
- pracowała do 1 VIII 1944 r.
- w konspiracji węgierskiej AK, także
DR jako łączniczka
- zapamiętała w Powst. Warsz.

Zob. Domeniska "Powiat - kae'm i heroizm"
H. w. 1988, s. 128, 117, 362, 363

D.K. 1103.

i

UM.

KRYSIAKOWA - Uzes Ludwiki

ps. "Myszka"

- strażniczka na Powieści, w konspi-
recyjnej sieci więziennej

L. Wenzel, "Ze murami Powieści", W-wa 1985
18, 274, 282.

D.6.503

i

+ UZAR - Krysiekowe Ludwika

ps "Myszka", "Lusia"

- strażniczka na Powiatku, współpracownice -
Te otrzymała z AK i DR i przenosiła
popychy z Powiatku, na Powiatk moście
konserwacyjne Hostie
- zginęła w czasie powstania

Zbyszewskie "Ministerstwo polskiej biedy",

Wzwe 1863, s. 142, 248, 256, 261-62

D.k. 503

176

✓ M?

176
149

Mazur Ludwika Rogniewska

W skład stowca organizacyjnej w ramach Związku
wchodziła również pracownia polityczna organizacyjnej
zwrócić do pracy kulturalnej w g. 1939
w tym strażnicze Mazur Ludwika

zob. Mazur G., BHP s. 147

FUNDACJA
V M

PK
HWA

Nzewowicz - Kryszakowa Linda "Lusia" "Myśli"
Leczenie "Kwiaty", straszenie wzięte na Pansku
przydostrita do Wileran'skiej - Bin kowleu,
Kroniki Delegatury, ale była także Leczenie 2 W 2
Ta podobne role zamieszkiła Cemperska. Ale
kontakt z nią, Handa Gawrytas - Janikowka
"Damsia" mpekoła ja "Lusia" jedne z pierwszych
została przez Gawrytas wzięta do kempiracy

rest

zob "Kwiaty i Kwiaty" Materiały H Mar 4 nowoj
S 10

1944

33
1944

verte

Compensacja władzom za śmierć pierwszego
i dla Del. Brygady i dla ZWZ/TK

(była strażniczką od 1940 do 31 VII 1944 r.)

Zwolniona. Zginęła w Powstaniu

1939 1945

AK

VM

Pyrzyckowe, Mst. Krynialowe
Ludwika

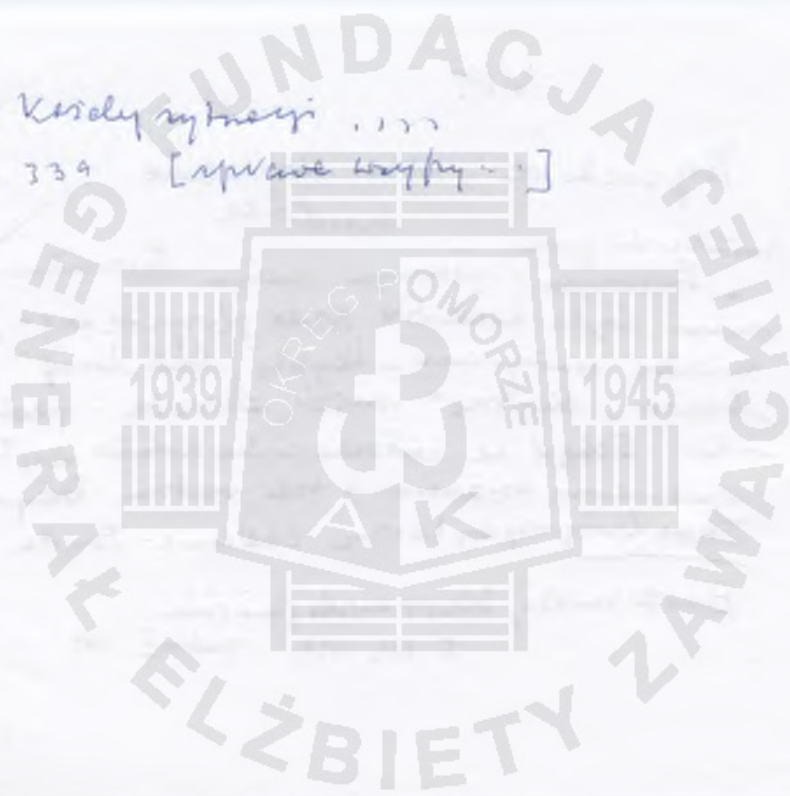
Bartoszki pnie:

"Przewożym i gwałtem naszym leżącym z wizer-
mem byle Ludwika Mst. Pryzickowe, strasi-
niczkie użycie "Kryjka" lub "Kryjka" Wąska ze
brade "Kryjka" msza, choroba - jedyną druc.
- Ko. Oczel le mrode ciele kobite zyte bez wady
Mrowami wższnia i nle wochim. Podpisanie w
bardziej przykone zadanie. Pryja mi z wady

Bartoszki, Wawrzyszki pnie scin

S 333, 339, Indeks II 169

nr Księdyzyski 1111
n. 339 [Sprawa wyhy]

ZWZ
Kampane

UZARÓWNA (miej. panieniskie), zamiesz. - KRYSIAK
Ludmilla „Lusia”, „Myszka”, „Kiteł”

Strasimiska ^{stanie} w Pomiechu od 1940 do
31 VII 1944 r.; wzm. 2. 11. 2. podany ko mu rli zenn.
Delegatury Paed. 7. gonia w czasie Porobauo
Wannawsliegs.

Strasimiska Lusia Uxor - Krysiakome -
pymnosita 2 walcu hostie do kamunii Ss
dle mpaniarei Salupcyh powcedy religijny
nokielauej w majowsliegs bajecnicj.

Lab. „letery karta ostrego depam -
- A Superdca

J Tybl 98

Krzyż Virtuti Militari

AK
Warszawa

Uzar - Krysiakowa Ludwika, ps. "Myszka"

Kartoteka pers. nr. 23007

Zródło: Biograficzna Baza Komputerowa Oddziału
Muzeum Historycznego m. Krakowa,
Kraków, ul. Pomska 2

K.Wojt., 2002.

materiały u E.2. - V.02

d.c 121

MZARÓWNA - KRYSIAK Ludmila

do srodby. w miejscu przy ul. Damińskiej -
wzmianka, jeżeli czas na miłość, potem
funkcjonuje na sudu na Damińskiej - do Piotra
Kotnarskiego

Maja - straszenie miłością awanturą i
myślaną do oszczędności - tam zaradki.

200 " Życie nieśmiałości wzmianki
K. Leski

1945

d. c. 61

UZARÓKNA - Kryjale Inobitce

Sprawa „przecomitce Bourgeois” - Joseph
Hammer. Hammer (agent gestapo) przykonal
jankyjoni Kaurds (strasznieka na serbi)
o komiesowani kontrolorowanie przez niego
cokej korespondencji miszky unipriomym
a komendy kłomj 252 (AK) hamyjto w zorge-
mizowatka sulpiogmacie mysklich goymow.
Do tej pracy w Auguste m. rann, durschidly
Usardomne (Dejardaj w dobrej wiece)
To afuze Hammera, która obicyta się ce smony
jedynego obiciele Usardomny, zostata puelinione

Tybl 95

HP 17

T: 2085 / WSK

AK ?
LWA

Wzaw - Krysiakowa Inchoke
stresmirke Pawraka
pawerzida Krummij Su arenbocemy m

Krzyż Virtuti Militari

AK

Warszawa

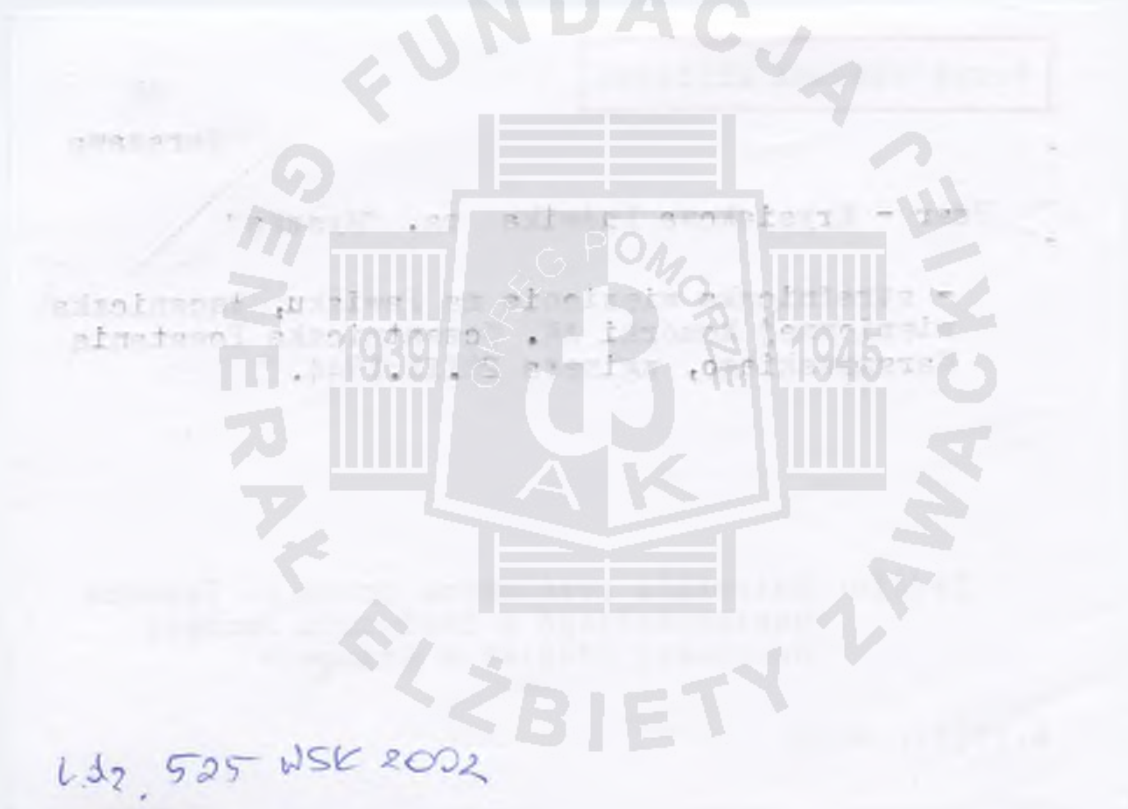
Uzar - Krysiakowa Ludwika ps. "Myszka"

- strażniczka więzienia na Pawiaku, łączniczka
więziennej komórki AK. Uczestniczka Powstania
Warszawskiego, zginęła 20.IX.1944.

Źródło: Materiały przekazane przez p. Teodora
Gąsiorowskiego z Instytutu Pamięci
Narodowej Oddział w Krakowie

k.Wojt., 2002

472

Warszawa

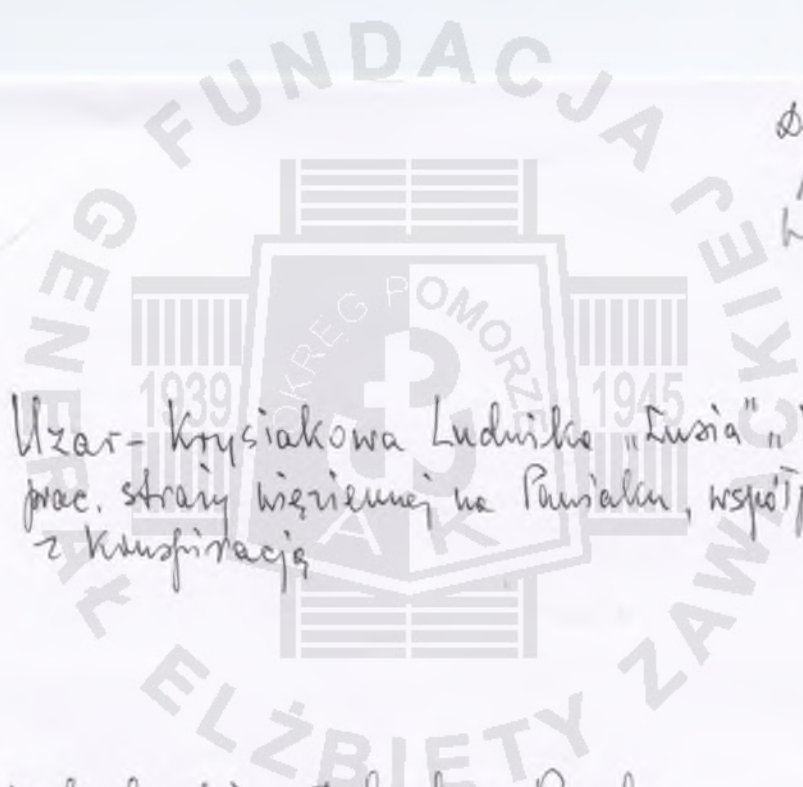
AK

Uzar - Krysiakowa Ludwika, ps. Myszka
ur. 12.XII.1912r. w Padwi Narodowej k. Wielca.

Ukończyła Seminarium Nauczycielskie Żeńskie
w Ropczycach. Przed wojną pracowała w kancelarii
więzienia w Łęczycy, a przed wybuchem wojny
została przeniesiona na Pawiak do Warszawy.
Tam w czasie wojny pracowała w szpitalu wię-
ziennym, gdzie koncentrowała się praca wywia-
dowa ZWZ/AK. Przenosiła informacje, paczki,
grypsy, leki. Przenosiła również komunię św.
Zginęła w chwili wybuchu Powstania pod gruzami
domu, w którym mieszkała.

Zródło: J. Kręśel, *Konspiracja w więzieniach 1939-45*,
str. 142, 144, (240, 241, 242, -
- biogram), 243; zdj. 142

K. Wojt., 98r.

del. Rz
AK
W-we

Uzar - Krysiakowa Ludwika "Lusia" Myska
prac. straży więziennej na Powiatku, współpracująca
z konspiracją

JN-K

M. Grabowski - Delegatka Prędn
W-wa 1995 PAX 9. 76

3 M. 2. / FK
Warszawa

++

Uzar-Krysiakowa Ludwika

strazniczka polska więźnia na Pawiaku.
należała do siłki konspiracyjnej FK na terenie
więzienia, utrzymywała powiązanie z Holnoscą.
Pracowała na Pawiaku do 1.08.1944r.

Źródło: Recenzja Domcinska, "Fotografia Jech wiedzia przez Pawiak"
Wyd. "Książka i Wiedza" W-a 1980/81r.
str. 146, 168.

M. M. 99r.

"Stożnik uczestniczył ..."

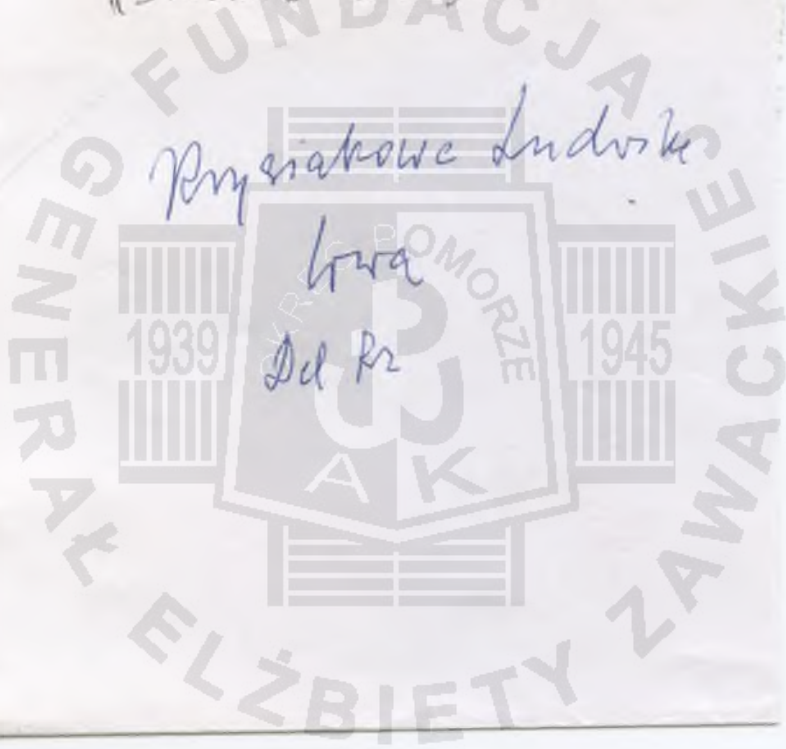
Przyznawane Ludwika

Lwa

Del Rz

1939

1945

KRYSIAKOWA LUDWIKA z d. Uzar, „Lusia”, „Myszka” (1913–VIII 1944), ur. we wsi Padew w pow. mieleckim, zam. w Warszawie; od 1940 do końca lipca 1944 pracowała jako strażniczka więzienia na Serbii, kobiecym oddziale Pawiaka; w konsp. od jesieni 1939 łączniczka komórek więziennych Delegatury Rządu oraz Wydziału Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddz. Inform.-Wywiad. KG ZWZ-AK, przynosiła do więzienia hostię, tajną prasę, komunikaty radiowe, wiadomości od rodzin i organizacji konsp., wynosiła na zewnątrz grypsy, podejmowała najbardziej ryzykowne zadania, straciwszy męża i jedyne dziecko, żyła sprawami więźniów; zginęła w Powstaniu Warszawskim na pl. Kazimierza Wielkiego podczas bombardowania; odznaczona Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami, ppor.

11. poz. 61; 109; 140, t. II, s. 3; 235, s. 22, 256–257; 253, s. 148; 272, s. 47, 54, 69, 95, 101, 105, 173, 252, 272, 304; 517, s. 44, 50; 1034; 1131, t. XII, s. 163; 1383; inf. Wandy Jankowskiej-Gawrwłówny.

Świej

J

5438

+

1. N

Krysiakowa, Mazur

2. I., ps.

Ludwika Wysłoka

3. ur.

4. st.

ppor AK

5. Org.

AK

6. przydz.

Oddz. II Komendy Cpt. Pom. brzo. Del. Rz.

7. funkcje

Paniak

przebieg
Rozstawo! Dąbrowa, Wobanki Winiary, Otrawno

SPP 8. nr

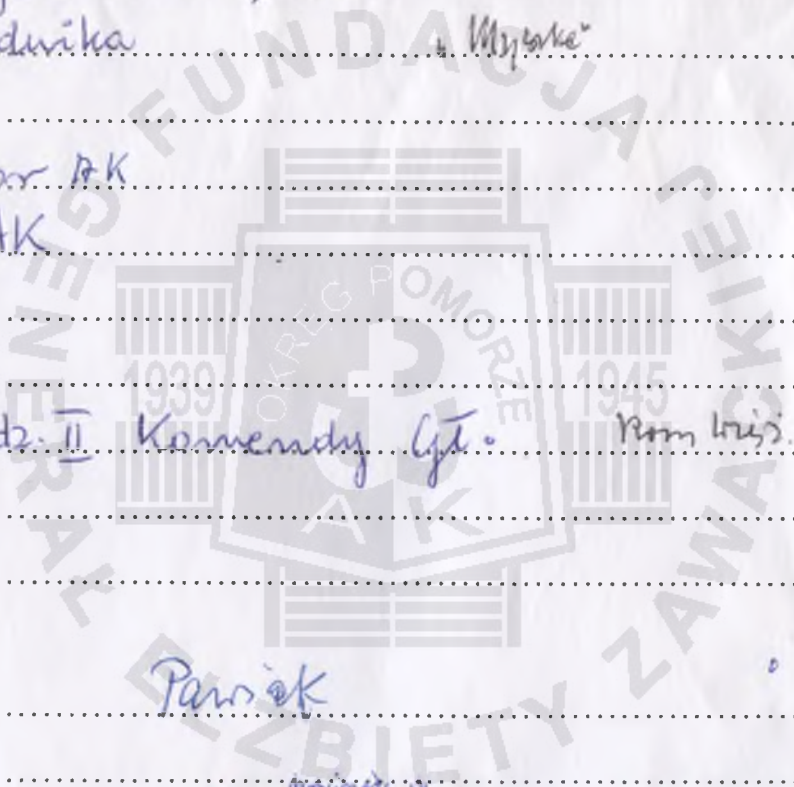
13603

13562?

nr karty 246

9. źr.

uchodźstwo Nowi s. 575, 737
nr SPP

1 Next. Krysiakowa Ludwika, PPorucznik, 13603, 5, AK Mda Główn, ps „Myrka” s 575, 737
2 HK 1978/61 KHK
3 —

4
5 SPP uwyfikacja.

6
7 Leski, Zygm... Domanska

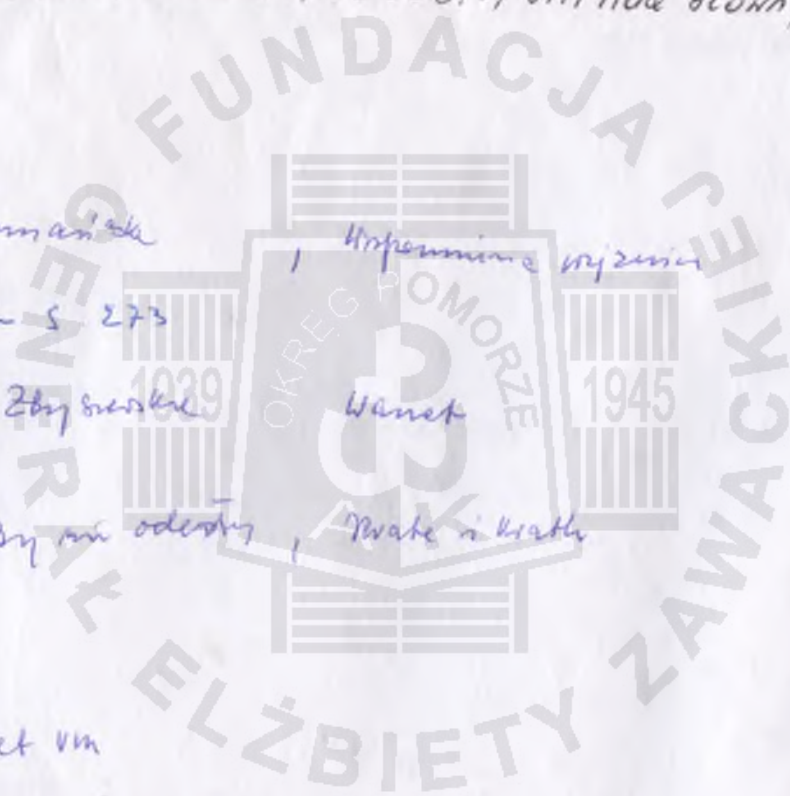
8
9 zarobki ja minin s 273

10
11 strachon Zby swiska

12
13
14 Bartoszek, By m odesty, Nwate i kratk

15
16
17
18 frt milicki Poczta m

19
20
21
22 D. Kw Krjferer

KRYSIAK Ludwika

